

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 mai 2013

PROJET DE LOI
modifiant la sixième partie
du Code judiciaire
relative à l'arbitrage

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. **Stefaan DE CLERCK**

SOMMAIRE

Page

I. Procédure	3
II. Exposé introductif de Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice	4
III. Discussion générale	6
IV. Discussion des articles et votes	9
Annexe: note transmise par la ministre de la Justice	36

Documents précédents:

Doc 53 **2743/ (2012/2013):**

- 001: Projet de loi.
002: Amendement.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 mei 2013

WETSONTWERP
tot wijziging van het zesde deel
van het Gerechtelijk Wetboek
betreffende de arbitrage

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Stefaan DE CLERCK**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie	4
III. Algemene bespreking	6
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	9
Bijlage: nota overgezonden door de minister van Justitie	36

Voorgaande documenten:

Doc 53 **2743/ (2012/2013):**

- 001: Wetsontwerp.
002: Amendement.

6063

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Kristien Van Vaerenbergh

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Sophie De Wit, Koenraad Degroote, Sarah Smeyers, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Mohammed Jabour, Laurence Meire, André Perpète, Özlem Özen
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwingen
MR	Philippe Goffin, Marie-Christine Marghem
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen	Stefaan Van Hecke
Open Vld	Carina Van Cauter
VB	Bert Schoofs
cdH	Christian Brotcorne

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Siegfried Bracke, Daphné Dumery, Theo Francken, Miranda Van Eetvelde, Ben Weyts
Thierry Giet, Karine Lalieux, Yvan Mayeur, N
Stefaan De Clerck, Gerald Kindermans, Liesbeth Van der Auwera
Corinne De Permentier, Denis Ducarme, Charles Michel
Rosaline Mouton, Peter Vanvelthoven
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini
Patrick Dewael, Sabien Lahaye-Battheu
Gerolf Annemans, Peter Logghe
Joseph George, Benoît Lutgen

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

INDEP-ONAFH Laurent Louis

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
e-mail : publications@lachambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de ses réunions des 16 et 23 avril 2013.

I. — PROCÉDURE

Comme indiqué à l'article 1er, le projet de loi à l'examen règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution, à l'exception des articles 4, 8, 11, 15, 19, 21, 22, 27 à 29, 40, 51, 54 à 56 et 59 qui règlent une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Par conséquent, il devrait être scindé en deux projets de loi distincts, le premier contenant uniquement des dispositions réglant des matières visées à l'article 77 de la Constitution, et le second contenant uniquement des dispositions réglant des matières visées à l'article 78 de la Constitution.

La commission estime cependant que le projet de loi à l'examen peut être traité dans son ensemble comme un projet bicaméral optionnel (art. 78 de la Constitution).

D'une part, les dispositions énumérées à l'article 1er qui relèveraient de la procédure bicamérale obligatoire (art. 77 de la Constitution) n'en relèvent pas en vertu du critère formel, étant donné qu'elles ne visent pas à modifier les dispositions de la deuxième partie ("L'organisation judiciaire") du Code judiciaire, ni à modifier les dispositions de la première partie ("Principes généraux") qui sont concrétisées par la deuxième partie¹.

D'autre part, en ce qui concerne le critère du contenu, la commission constate qu'aucune des dispositions énumérées à l'article 1er n'apporte de modifications si radicales à la compétence des cours et tribunaux qu'elles doivent être considérées comme structurelles.

Finalement, la commission, comme le Conseil d'État, estime que le projet de loi à l'examen forme un ensemble indissociable.

Dans un souci de cohérence et de lisibilité, et dans l'intérêt du justiciable, la commission décide dès lors d'examiner le projet de loi à l'examen comme étant optionnellement bicaméral dans son intégralité.

¹ Rapport Erdman, *Doc. parl.*, Sénat, S.E. 1991-92, n° 100-19/2°, 8, 18 et 28.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 16 en 23 april 2013.

I. — PROCEDURE

Zoals aangegeven in artikel 1, regelt het betrokken wetsontwerp een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, met uitzondering van de artikelen 4, 8, 11, 15, 19, 21, 22, 27 tot 29, 40, 51, 54 tot 56 en 59 die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Bijgevolg zou dit wetsontwerp opgesplitst moeten worden in twee afzonderlijke wetsontwerpen: het eerste met alleen bepalingen tot regeling van aangelegenheden als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet en het tweede met alleen bepalingen tot regeling van aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

De commissie is echter van oordeel dat voorliggend wetsontwerp in zijn geheel als optioneel bicameraal (art. 78 G.W.) behandeld kan worden.

Enerzijds, de in artikel 1 opgegeven bepalingen die zouden vallen onder de verplicht bicamérale procedure (art. 77 G.W.) zijn dit niet overeenkomstig het formele criterium, aangezien zij niet strekken tot het wijzigen van de bepalingen van het tweede deel ("Rechterlijke organisatie") van het Gerechtelijk Wetboek, noch tot het wijzigen van de bepalingen van het eerste deel ("Algemene beginselen") waaraan het tweede deel concrete invulling geeft¹.

Anderzijds, wat het inhoudelijke criterium betreft, stelt de commissie vast dat geen enkele van de in artikel 1 opgegeven bepalingen dermate ingrijpende wijzigingen aanbrengt aan de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken dat ze als structureel moeten worden aangemerkt.

Tot slot is de commissie, evenals de Raad van State, van oordeel dat dit wetsontwerp een onlosmakelijk geheel vormt.

Omwille van de samenhang en de leesbaarheid, en in het belang van de rechtszoekende, beslist de commissie dan ook om dit wetsontwerp volledig als optioneel bicameraal te behandelen.

¹ Verslag Erdman, *Gedr. St.*, Senaat, B.Z. 1991-92, nr. 100-19/2°, 8, 18 en 28.

Votre commission a dès lors décidé, le 23 avril 2013, de faire application de l'article 72.2, alinéa 2, du Règlement de la Chambre des représentants.

Cette disposition du Règlement est rédigée comme suit:

“Au cas où, dans un projet ou une proposition de loi qui relève, en vertu de son article 1er, d'une des trois procédures législatives visées à l'article 74, à l'article 77 ou à l'article 78 de la Constitution, des dispositions sont proposées qui relèvent d'une autre de ces trois procédures, ces dispositions sont disjointes de ce projet ou de cette proposition de loi.”

Votre commission a décidé en l'occurrence (sans qu'un amendement ait été présenté formellement) de requalifier le projet de loi comme un projet contenant uniquement des dispositions réglant une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

La commission parlementaire de concertation en a été informée.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME ANNEMIE TURTELBOOM, MINISTRE DE LA JUSTICE

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, explique que le projet de loi à l'examen a pour objet de modifier en profondeur la sixième partie du Code judiciaire, relative à l'arbitrage.

Par le biais du projet de loi à l'examen, le gouvernement souhaite tout particulièrement harmoniser la législation belge existante sur l'arbitrage avec la “loi-type” de la CNUDCI sur l'arbitrage, telle qu'elle a été modifiée en dernier lieu en 2006.

La ministre précise qu'il ne s'agit pas d'une transposition pure ou littérale de la loi-type de la CNUDCI mais que certaines particularités du droit belge sont conservées lorsqu'elles répondent à certaines préoccupations. Le projet de loi à l'examen contient cependant un certain nombre d'avancées majeures par rapport aux règles actuelles en matière d'arbitrage.

Plus spécifiquement, le projet de loi représente plusieurs avancées majeures par rapport au droit actuel. La ministre relève en particulier les modifications suivantes:

— l'introduction d'une souplesse et une flexibilité laissées aux parties et aux institutions d'arbitrage afin d'organiser la procédure d'arbitrage;

Bijgevolg heeft uw commissie op 23 april 2013 beslist artikel 72.2, tweede lid, van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers toe te passen.

Die reglements bepaling luidt als volgt:

“Ingeval een wetsontwerp of -voorstel, dat luidens zijn eerste artikel ressorteert onder een van de drie wetgevende procedures als bedoeld in artikel 74, artikel 77 of artikel 78 van de Grondwet, bepalingen bevat die onder een andere van die drie procedures ressorteren, worden die bepalingen uit dat wetsontwerp of dat voorstel gelicht.”

Uw commissie heeft in dit geval (zonder formele indiening van een amendement) besloten het wetsontwerp te herkwalficeren als een ontwerp met alleen bepalingen tot regeling van een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

De parlementaire overlegcommissie werd hiervan in kennis gesteld.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN MEVROUW ANNEMIE TURTELBOOM, MINISTER VAN JUSTITIE

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, licht toe dat het voorliggende wetsontwerp tot doel heeft het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek, dat aan de arbitrage gewijd is, grondig te wijzigen.

In het bijzonder wenst de regering met dit wetsontwerp de bestaande Belgische arbitragewetgeving af te stemmen op de zogenaamde “model-wet” inzake arbitrage van de UNCITRAL zoals laatst gewijzigd in 2006.

De minister verduidelijkt dat het hier niet gaat om een zuivere of letterlijke omzetting van de UNCITRAL model-wet maar dat bepaalde bestaande bijzonderheden van het Belgisch recht behouden worden als zij tegemoetkomen aan bepaalde bekommernissen. Het wetsontwerp zet wel een aantal belangrijke stappen voorwaarts ten aanzien van de huidige regels inzake arbitrage.

Meer specifiek omvat het wetsontwerp een aantal opmerkelijke verbeteringen in vergelijking met het huidige recht. De minister wijst meer in het bijzonder op de volgende wijzigingen:

— de invoering van soepelheid en flexibiliteit voor de partijen en arbitrage-instellingen om de arbitrageprocedure te organiseren;

— la suppression du double degré de juridiction, qui pénalise les arbitrages se déroulant en Belgique par la longueur des procédures d'annulation;

— l'introduction d'un véritable régime des mesures provisoires ou conservatoires ordonnées par le tribunal arbitral;

— l'énoncé de l'égalité de traitement des parties et de la loyauté qui doit présider aux débats;

— l'assistance du tribunal ordinaire pour l'obtention des preuves;

— la limitation de l'annulation d'une sentence pour des causes limitativement énumérées et dans certain cas uniquement s'il est établi que l'omission a eu une incidence sur la sentence;

— la centralisation de la demande de l'annulation de la sentence et la demande d'exequatur devant les tribunaux de première instance ayant leur siège au lieu de la cour d'appel.

En intégrant en grande partie la loi type uniforme de la CNUDCI dans le Code judiciaire et en reprenant souvent la formulation de celle-ci, le gouvernement entend positionner la Belgique vis-à-vis des divers acteurs du monde économique national et international:

— comme un pays ouvert à l'arbitrage, tant national qu'international;

— comme un pays qui manifeste sa volonté d'offrir une législation progressiste et aboutie en matière d'arbitrage et, enfin,

— comme un pays attentif aux modes alternatifs de résolution des litiges dans le monde économique, en dehors du circuit traditionnel de la justice.

Il est un fait que le monde et la vie économique évoluent extrêmement vite. La Belgique, en tant que pays de taille relativement modeste, qui est situé au centre de l'Europe et héberge en outre la capitale européenne, doit faire preuve de créativité dans la manière de continuer à se positionner sur le plan économique et juridique par rapport aux pays voisins.

— de afschaffing van de dubbele aanleg die, wegens de doorlooptijd van de vernietigingsprocedures, de in België plaatsvindende arbitrages benadeelt;

— de uitdrukkelijke vermelding van de regeling inzake de voorlopige of bewarende maatregelen die door het scheidsrecht worden bevolen;

— de vermelding van de gelijke behandeling der partijen en van de loyaliteit die aan de debatten ten grondslag moet liggen;

— de bijstand door de gewone rechtbank ten behoeve van de bewijsgaring;

— de vernietiging van een arbitrale uitspraak kan enkel geschieden op basis van een limitatief opgesomd aantal gronden, en in bepaalde gevallen, uitsluitend wanneer vastgesteld wordt dat het verzuim een invloed heeft gehad op de uitspraak;

— de vordering tot vernietiging van de arbitrale uitspraak en de vordering tot uitvoerbaarverklaring dienen aanhangig gemaakt te worden voor de rechtbank van eerste aanleg zetelend op de plaats van het hof van beroep.

Door de eenvormige UNCITRAL model-wet grotendeels op te nemen in het Gerechtelijk Wetboek, en door er vaak ook de formulering van over te nemen, wil de regering, België t.o.v. de diverse actoren in het nationaal en internationaal economisch verkeer positioneren:

— als een land dat open staat voor arbitrage en dit zowel voor nationale als voor internationale arbitrage;

— als een land dat blijk geeft van de wil om een vooruitstrevende "state-of-the-art" arbitragewetgeving aan te bieden, en ten slotte;

— als een land dat oog heeft voor alternatieve wijzen van geschillenoplossing in het economisch verkeer buiten het traditionele justitiële circuit om.

Het is een feit dat de wereld en het economisch verkeer razendsnel veranderen. België dient dan ook als relatief klein land, in het centrum van Europa dat bovendien de hoofdstad van Europa huisvest, creatief na te denken over de manier waarop het zich economisch en juridisch gezien op de kaart kan blijven plaatsen ten opzichte van de buurlanden.

Le fait d'adapter la législation existante en fonction des besoins d'aujourd'hui, en général, et de prévoir un cadre réglementaire efficace et de qualité pour le règlement alternatif des litiges dans le monde économique, en particulier, y contribue. C'est dans cet esprit que le projet de loi à l'examen a été déposé.

Lorsque des entreprises belges sont confrontées à un litige, soit entre elles, sur le territoire belge, soit dans le cadre des relations économiques qu'elles entretiennent avec leurs partenaires commerciaux internationaux, elles se retrouvent souvent dans un imbroglio juridique complexe.

Pour pallier l'insécurité juridique d'une procédure judiciaire trop lente et limiter autant que possible la perte économique, le recours à une procédure d'arbitrage peut constituer une issue. Le gouvernement est en outre convaincu que les dispositions de cette loi peuvent non seulement profiter au commerce mais aussi s'appliquer dans d'autres domaines de la vie sociale.

La réforme vise à renforcer l'attractivité de la Belgique pour les arbitrages nationaux et internationaux, avec des retombées potentiellement positives en termes de prestations de services de haut niveau intellectuel et d'incidences économiques et financières.

III. — DISCUSSION GENERALE

A. Questions et observations des membres

Mme Daphné Dumery (N-VA) constate que la plupart des remarques faites par le Conseil d'État ont été prises en compte dans le projet de loi. Elle se demande par ailleurs comment cette sixième partie du Code judiciaire doit se comprendre par rapport aux cinq parties précédentes du Code judiciaire. Est-elle isolée ou complémentaire à ces cinq parties?

Het aanpassen van bestaande wetgeving aan de noden van vandaag in het algemeen en het voorzien van een daadkrachtig, kwalitatief regelgevend kader voor alternatieve geschillenoplossing in het economisch verkeer in het bijzonder, dragen hier toe bij. Het is vanuit die filosofie dat het voorliggende wetsontwerp wordt voorgelegd.

Wanneer Belgische bedrijven geconfronteerd worden met een geschil, hetzij onderling op Belgische bodem, hetzij in de economische betrekkingen die ze onderhouden met hun internationale zakenpartners, komen ze vaak in een complex juridisch kluwen terecht.

Om de rechtsonzekerheid van een te trage gerechtelijke procedure te ondervangen en het economisch verlies zoveel als mogelijk te beperken, kan het beroep doen op een arbitrageprocedure soelaas bieden. De regering is er bovendien van overtuigd dat de bepalingen van deze wet niet enkel het handelsverkeer ten goede kunnen komen maar tevens toepassing kunnen vinden in andere domeinen van het maatschappelijk leven.

De hervorming beoogt van België een aantrekkelijke plaats te maken voor nationale en internationale arbitrages, met de positieve gevolgen die daaruit volgen zowel inzake dienstverlening op hoog intellectueel niveau als inzake economische en financiële doorwerkingen.

III. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) constateert dat bij de redactie van het wetsontwerp rekening werd gehouden met de meeste opmerkingen van de Raad van State. Voorts vraagt zij zich af hoe dit zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek zich verhoudt tot de vijf vorige delen van dat Wetboek. Staat dit zesde deel los van de vijf andere delen of is het een aanvulling erop?

M. Stefaan De Clerck (CD&V) indique que le projet de loi est le fruit d'un excellent travail fourni par le groupe de travail sur la révision du sixième livre du Code judiciaire belge.² Ce projet de loi est cohérent avec la législation nationale et internationale, mais aussi avec la pratique sur le terrain.

L'orateur se demande, concernant un des objectifs de ce projet qui est d'être à la pointe en matière d'arbitrage, où la Belgique se situe par rapport à d'autres pays sur la question. Que peut-on faire afin d'améliorer encore cette procédure? Par ailleurs, les acteurs économiques, visés par la procédure, sont-ils suffisamment convaincus par les instruments disponibles pour faire appel à la procédure d'arbitrage?

L'orateur demande plus d'informations concernant le coût de l'arbitrage. Il souligne qu'il faut veiller à ce que la procédure soit accessible d'un point de vue financier pour les acteurs visés par la procédure.

M. De Clerck se demande, enfin, s'il est problématique que la procédure d'arbitrage national et international soit réglée de la même manière. Peut-il y avoir des contradictions entre les normes internationales en matière d'arbitrage et leur application au niveau des arbitrages nationaux?

M. Bert Schoofs (VB), s'il reconnaît qu'il s'agit d'une bonne loi, ajoute que cela ne signifie pas qu'elle sera utilisée. Il insiste donc sur la nécessité de promouvoir le système de l'arbitrage. Par ailleurs, la ministre dispose-t-elle de chiffres concernant le nombre de procédures d'arbitrage, tant au niveau national qu'international?

² Présidé par Monsieur Guy Keutgen, Président honoraire de CEPANI, professeur émérite de l'UCL et administrateur-secrétaire général honoraire de la FEB, et composé des membres suivants:

Olivier CAPRASSE, Prof. ULg et ULB, avocat;
Fons BORGINON, Avocat Anvers;
Georges-Albert DAL, Prof. UCL, Ancien Bâtonnier;
Dirk DE MEULEMEESTER, Avocat Gand;
Luc DEMEYERE, Avocat Anvers;
Prof. Dr. Johan ERAUW, Prof. "UGent", Avocat;
Michel FLAMEE, Président CEPANI, Prof. VUB;
Prof. Dr. Pierre GABRIEL, Professeur émérite ULg, juriste d'entreprise;
Françoise LEFEVRE, Avocat Bruxelles;
Didier MATRAY, Prof. ULg, Ancien Bâtonnier;
Charles PRICE, Avocat Bruxelles;
Piet Taelman, Doyen "UGent", Avocat;
Hans VAN HOUTTE, Professeur émérite KULeuven, Président "Iran-United States Claims Tribunal";
Herman VERBIST, Prof. invité 'UGent', Avocat.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) geeft aan dat het ter bespreking voorliggende wetsontwerp het resultaat is van het uitstekende werk dat de werkgroep inzake de herziening van het zesde deel van het Belgische Gerechtelijk Wetboek heeft geleverd². Dit wetsontwerp spoort niet alleen met de nationale en de internationale wetgeving, maar ook met de praktijk in het veld.

Met betrekking tot één van de doelstellingen van dit wetsontwerp, met name inzake arbitrage aan de top te staan, vraagt de spreker zich af hoe de zaken er in België voorstaan ten opzichte van andere landen. Wat kan men ondernemen om deze procedure nog te verbeteren? Zijn voorts de economische actoren voor wie deze procedure bedoeld is, voldoende overtuigd van de efficiëntie van de beschikbare instrumenten om een beroep te doen op de arbitrageprocedure?

De spreker wenst meer te weten over de kostprijs van de arbitrage. Hij beklemtoont dat men erop moet toezien dat de procedure financieel toegankelijk is voor de actoren voor wie ze werd ingesteld.

Ten slotte wenst de heer De Clerck te weten of het een probleem is dat de nationale en de internationale arbitrageprocedure op dezelfde wijze geregeld zijn. Kunnen tegenstrijdigheden rijzen tussen de internationale arbitragenormen en de toepassing van die normen bij de nationale arbitrage?

Dat deze tekst volgens de heer Bert Schoofs (VB) een goede wet wordt, betekent nog niet dat die wet zal worden gebruikt. Hij beklemtoont derhalve dat de arbitrageregeling moet worden gepromoot. Voorts vraagt hij de minister of zij beschikt over cijfers over het aantal arbitrageprocedures, zowel nationaal als internationaal.

² Deze werkgroep werd voorgezeten door de heer Guy KEUTGEN, erevoorzitter van CEPINA, emeritus hoogleraar van de UCL en ere-bestuurder-secretaris-generaal van het VBO, en bestond uit de volgende leden:

Olivier CAPRASSE, hoogleraar ULg en ULB, advocaat;
Fons BORGINON, advocaat, Antwerpen;
Georges-Albert DAL, hoogleraar UCL, gewezen stafhouder;
Dirk DE MEULEMEESTER, advocaat, Gent;
Luc DEMEYERE, advocaat, Antwerpen;
Johan ERAUW, hoogleraar UGent, advocaat;
Michel FLAMEE, voorzitter CEPINA, hoogleraar VUB;
Pierre GABRIEL, emeritus hoogleraar ULg, bedrijfsjurist;
Françoise LEFEVRE, advocaat, Brussel;
Didier MATRAY, hoogleraar ULg, gewezen stafhouder;
Charles PRICE, advocaat, Brussel;
Piet Taelman, decaan UGent, advocaat;
Hans VAN HOUTTE, emeritus hoogleraar KULeuven, voorzitter; Iran-United States Claims Tribunal;
Herman VERBIST, gastprofessor UGent, advocaat.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) se réjouit elle aussi des avancées que prévoit ce projet de loi en matière d'arbitrage. Elle souhaite obtenir des données chiffrées concernant le nombre de dossiers pour lesquels il est fait appel à une procédure d'arbitrage et qui aboutissent néanmoins à un litige judiciaire par la suite. Qu'en est-il, dans ce situations, des durées totales de procédures? Elle rappelle l'importance de respecter des délais de procédure acceptables.

B. Réponses de la ministre

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, insiste sur l'importance et les effets positifs de ce projet de loi. L'effet de cette législation sur l'arriéré judiciaire n'est pas évident. Cette législation se base, notamment, sur ce qui se fait en Allemagne, en France ou en Suisse en matière d'arbitrage. Un des objectifs est de localiser en Belgique des arbitrages internationaux avec les retombées qui en résulteront pour l'économie en termes financiers et d'emplois de qualité. Il y a donc un enjeu économique important, en particulier à Bruxelles, où toute une série de lobbys sont présents. Dans ce cadre, une campagne de promotion de ce système, à destination des acteurs visés par cette loi, sera d'ailleurs organisée après la publication de la loi.

La ministre précise par ailleurs que cette sixième partie du Code judiciaire doit être considérée comme complémentaire aux cinq parties précédentes de ce même code.

En matière de coûts de l'arbitrage, la ministre indique que CEPANI dispose d'un tableau indicatif des coûts administratifs et des honoraires minimaux et maximaux. Cependant, les montants dépendent d'un accord entre parties. On ne peut donc évaluer avec précision les coûts liés au système de l'arbitrage.

La ministre précise aussi qu'il n'y a pas de différence, actuellement, entre la procédure d'arbitrage national et international et le projet de loi ne change rien à cette situation.

Par ailleurs, il est difficile de disposer de chiffres précis sur le nombre de procédures d'arbitrages, vu la confidentialité de celles-ci. On peut cependant constater, ces dernières années, une croissance du nombre d'entreprises actives dans le domaine de l'arbitrage.

Une analyse, faite au cours de la période entre 1992 et 1996, a conclu que, sur un nombre d'environ 2 000 dossiers d'arbitrage, seuls 40 % de ceux-ci ont conduit à un exequatur. De plus, les procédures

Ook mevrouw Carina Van Cauter (*Open Vld*) is ingenomen met de vooruitgang inzake arbitrage die het ter bespreking voorliggende wetsontwerp in uitzicht stelt. Hoeveel dossiers werden eerst aan een arbitrageprocedure onderworpen, maar later alsnog gerechtelijk ingeleid? Hoe lang duren in die gevallen al die procedures samen? De spreekster wijst erop dat het belangrijk is aanvaardbare proceduretermijnen in acht te nemen.

B. Antwoorden van de minister

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, beklemtoont het belang en de positieve uitwerking van dit wetsontwerp. De uitwerking van deze wetgeving op de gerechtelijke achterstand is niet evident. Deze wetgeving is met name gebaseerd op de arbitrageregelingen in Duitsland, in Frankrijk en in Zwitserland. Eén van de doelstellingen bestaat erin om internationale arbitrages te localiseren in België met het oog op de gevolgen die daaruit voortvloeien voor de nationale economie op financieel gebied en inzake kwaliteitsvol werk. Dit is dus een belangrijke economische uitdaging, vooral in Brussel, waar veel lobbygroepen actief zijn. In dat verband zal trouwens na de bekendmaking van de wet een campagne worden opgezet om deze regeling te promoten bij de actoren voor wie deze wet bedoeld is.

Voorts verduidelijkt de minister dat dit zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek moet worden opgevat als een aanvulling op de vijf vorige delen van dat Wetboek.

Met betrekking tot de arbitragekosten geeft de minister aan dat CEPANI beschikt over een indicatieve tabel met de administratiekosten en de minimum- en de maximumhonoraria. Dat neemt niet weg dat de bedragen afhangen van een overeenkomst tussen de partijen. De met de arbitrageprocedure gepaard gaande kosten kunnen dus niet nauwkeurig worden ingeschat.

Voorts geeft de minister aan dat de nationale en de internationale arbitrageprocedure momenteel onderling niet verschillen, en dat het ter bespreking voorliggende wetsontwerp daaraan niets verandert.

Vervolgens stelt de minister dat men moeilijk aan de weet kan komen hoeveel arbitrageprocedures precies worden gevoerd, aangezien ze vertrouwelijk zijn. Desondanks wordt de jongste jaren vastgesteld dat steeds meer ondernemingen actief zijn op het gebied van arbitrage.

Uit een analyse in de periode 1992-1996 is gebleken dat op ongeveer 2 000 arbitradedossiers slechts 40 % ervan hebben geleid tot een exequatur. Bovendien waren er heel zelden procedures tot nietigverklaring

d'annulation furent très rares et ont toutes été rejetées au cours de cette période. La ministre propose de refaire une analyse actualisée de ces chiffres.

*M. Guy Keutgen, expert auprès de la ministre de la Justice, précise qu'il faut distinguer les arbitrages institutionnels, qui se gèrent au sein d'une institution comme CEPANI, et les arbitrages *ad hoc* pour lesquels on ne dispose pas d'informations. Il indique que CEPANI gère une centaine de dossiers d'arbitrage tous les ans. Au total, environ 250 à 300 dossiers sont en cours de traitement actuellement. À titre de comparaison, le plus grand institut d'arbitrage, l'«*International Chamber of Commerce*» (ICC), gère environ 700 à 800 dossiers par an.*

M. Keutgen indique enfin qu'un nombre très limité de dossiers d'arbitrage traités par CEPANI (moins de 5 %) fait l'objet d'une demande d'annulation; et que les dossiers effectivement annulés sont encore plus rares (environ 1 à 2 %).

IV. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1

Il est renvoyé au point I. «Procédure».

*

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

La ministre précise que cet article supprime les articles 1676 à 1723 du Code judiciaire, soit les articles concernant l'arbitrage, pour permettre aux dispositions incluses dans ce projet de loi de faire partie de la sixième partie du Code judiciaire.

*

L'article 2 est adopté à l'unanimité.

Art. 3

L'article 3 insère un chapitre 1er intitulé «Chapitre 1er. Dispositions générales» dans la sixième partie du Code judiciaire.

*

L'article 3 est adopté à l'unanimité.

en werden zij tijdens die periode alle verworpen. De minister stelt voor om een bijgewerkte analyse van de cijfers te maken.

*De heer Guy Keutgen, deskundige bij de minister van Justitie, preciseert dat men een onderscheid moet maken tussen institutionele arbitrages, die in een instelling als CEPANI worden behandeld, en *ad hoc* arbitrages, waarvoor men over geen informatie beschikt. Hij geeft aan dat CEPANI elk jaar zo'n honderdtal arbitragedossiers behandelt. In totaal zijn er nu ongeveer 250 à 300 dossiers in behandeling. Ter vergelijking vermeldt hij dat de grootste arbitrage-instelling, de «*International Chamber of Commerce*» (ICC), ongeveer 700 à 800 dossiers per jaar behandelt.*

De spreker geeft ten slotte aan dat voor een heel beperkt aantal door CEPANI behandelde arbitragedossiers (minder dan 5 %) een verzoek tot vernietiging wordt ingediend, en dat het aantal effectief nietig verklaarde dossiers nog zeldzamer is (ongeveer 1 à 2 %).

IV. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Er wordt verwezen naar punt «I. Procedure».

*

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

De minister preciseert dat door dit artikel de artikelen 1676 tot 1723 van het Gerechtelijk Wetboek worden opgeheven, dat wil zeggen de artikelen over arbitrage, zodat de bepalingen in dit wetsontwerp deel kunnen uitmaken van het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek.

*

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

Met artikel 3 wordt in het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek een hoofdstuk I ingevoegd, luidende «Hoofdstuk I. Algemene bepalingen».

*

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

La ministre précise que cet article insère un nouvel article 1676 dans le Code judiciaire, qui détermine les causes pouvant faire l'objet d'une convention d'arbitrage.

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande ce que le texte entend par les conventions d'arbitrage conclues avant la naissance d'un litige, considérées comme nulles de plein droit, sous réserve des exceptions prévues par la loi, au § 5 de l'article 1676 en projet.

M. Guy Keutgen, expert auprès de la ministre de la Justice, précise que cette disposition ne modifie pas la législation existante. Cette disposition ne concerne que les litiges relevant du tribunal du travail et vise en particulier les contrats de travail dans lesquels on ne peut pas inclure de clause d'arbitrage au préalable.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) se demande s'il faut comprendre le § 1er de l'article 1676 en projet comme suit: d'une part, les causes de nature non-patrimoniale sur lesquelles il est permis de transiger peuvent faire l'objet d'un arbitrage; d'autre part, toute cause de nature patrimoniale — sur lesquelles il est permis ou non de transiger — peuvent faire l'objet d'un arbitrage. Dans l'affirmative, pourquoi fait-on cette distinction entre les causes de nature non-patrimoniales et les causes de nature patrimoniales pouvant faire l'objet d'un arbitrage?

M. Thierry Giet (PS), sur ce point, ajoute que la question à se poser est de savoir s'il existe des causes de nature patrimoniales qui sont d'ordre public. La ministre peut-elle en donner des exemples?

M. Stefaan De Clerck (CD&V) souhaite connaître des exemples de causes de nature non-patrimoniales sur lesquelles il est permis de transiger.

La ministre explique que l'article 1676 actuel a donné lieu à des critiques par le passé, pour le motif qu'il n'était pas suffisamment clair concernant les causes sur lesquelles il est permis de transiger. Le projet de loi vise à clarifier que les causes de nature patrimoniale peuvent toujours faire l'objet d'un arbitrage et que les causes de nature non-patrimoniale ne peuvent faire l'objet d'un arbitrage que s'il est permis de transiger sur ces causes. À titre d'exemple de cause patrimoniale d'ordre public, on peut citer les cas de litiges en droit de la concurrence. Le critère de la transaction, inclus dans la disposition actuelle, a été mis à mal par la jurisprudence et la doctrine. L'ordre public n'est donc pas, en pratique, un frein à l'arbitrage pour les causes de nature patrimoniale, en

Art. 4

De minister preciseert dat door dit artikel een nieuw artikel 1676 in het Gerechtelijk Wetboek wordt ingevoegd, dat bepaalt welke geschillen voor een arbitrageovereenkomst in aanmerking komen.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt wat in de tekst wordt verstaan onder arbitrageovereenkomsten gesloten vóór het ontstaan van een geschil, die onder voorbehoud van de bij wet bepaalde uitzonderingen van rechtswege als nietig worden beschouwd (§ 5 van het ontworpen artikel 1676).

De heer Guy Keutgen, deskundige bij de minister van Justitie, preciseert dat die bepaling de bestaande wetgeving niet wijzigt. Die bepaling betreft alleen geschillen die vallen onder de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank en beoogt vooral de arbeidsovereenkomsten waarin men vooraf geen arbitragebeding mag opnemen.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt zich af of men het in uitzicht gestelde artikel 1676, § 1, als volgt moet begrijpen: de niet-vermogensrechtelijke geschillen die vatbaar zijn voor dading, kunnen het voorwerp van een arbitrage uitmaken, maar alle vermogensrechtelijke geschillen — die al dan niet vatbaar zijn voor dading — kunnen het voorwerp van een arbitrage uitmaken. Zo ja, waarom maakt men het onderscheid tussen niet-vermogensrechtelijke geschillen en vermogensrechtelijke geschillen die het voorwerp van een arbitrage kunnen uitmaken?

De heer Thierry Giet (PS) voegt er bij dat aspect aan toe dat men zich moet afvragen of er vermogensrechtelijke geschillen bestaan die van openbare orde zijn. Kan de minister er voorbeelden van geven?

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) wil voorbeelden van niet-vermogensrechtelijke geschillen die vatbaar zijn voor dading.

De minister stipt aan dat in het verleden kritiek werd geuit op het vigerende artikel 1676, omdat het niet duidelijk genoeg is inzake de geschillen die vatbaar zijn voor dading. Het wetsontwerp beoogt te verduidelijken dat steeds arbitrage mogelijk is voor vermogensrechtelijke geschillen en dat voor niet-vermogensrechtelijke geschillen arbitrage alleen kan als een dading kan worden aangegaan over deze geschillen. Geschillen inzake mededingingsrecht zijn voorbeelden van vermogensrechtelijke geschillen van openbare orde. Het in de huidige bepaling vervatte criterium van de dading is in een kwaad daglicht gesteld door de rechtspraak en de rechtsleer. In de praktijk is de openbare orde dus geen rem voor de arbitrage over vermogensrechtelijke

particulier au vu des enjeux économiques, et pour autant que le tribunal arbitral respecte l'ordre public. Le projet de loi propose donc de reprendre les critères applicables également en Allemagne ou en Suisse. L'idée est de permettre, légalement, l'arbitrage pour les causes de nature patrimoniale, même si elles sont d'ordre public. En tous les cas, les tribunaux étatiques restent les gardiens des normes d'ordre public et peuvent annuler la décision en cas de violation de celui-ci. Par contre, pour les causes de nature non-patrimoniale, le critère de la transaction est maintenu dans le projet de loi. À titre d'exemples de cette catégorie de causes, on peut citer les demandes d'arbitrage pour obtenir une reconnaissance, notamment en matière d'abus sexuels, ou encore concernant la propriété de noms ou de marques d'entreprises.

M. Thierry Giet (PS), souligne le fait qu'il faut qu'une des parties saisisse un tribunal pour faire annuler une décision qui violerait l'ordre public. Si aucune partie ne saisit de tribunal, une décision — qui est quasiment une décision de justice — contraire à l'ordre public resterait donc valable.

La ministre rappelle que cela est également le cas pour tous les contrats qui seraient contraires à l'ordre public mais subsisteraient dans l'espace juridique belge au cas où aucune partie ne saisit un tribunal. Par ailleurs, dans le cas de l'arbitrage, on peut mobiliser la force publique pour exécuter la décision par la force, via un exequatur, qui va précisément contrôler le respect de l'ordre public.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, propose de modifier le terme "cause" à l'article 1676, § 1er, en projet, par le terme "différend", ce qui semble plus correct d'un point de vue linguistique. Au § 6 de l'article 1676, en projet, elle propose de modifier le terme "juridictions" par "juges", pour être plus en ligne avec le terme de la version néerlandaise et avec les autres paragraphes du texte.

La ministre indique que le terme "cause" est identique au terme en français utilisé dans le texte de la loi suisse en matière d'arbitrage, dont ce projet s'inspire, et elle propose de le maintenir par souci de clarté. Elle considère par ailleurs la modification du terme "juridictions" par "juges" au § 6 tout à fait légitime.

*

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

geschillen, in het bijzonder gelet op de economische uitdagingen, op voorwaarde dat het scheidsrecht de openbare orde in acht neemt. Het wetsontwerp stelt dus voor de criteria over te nemen die ook in Duitsland of in Zwitserland gelden. De idee is de arbitrage wettelijk toe te staan voor de vermogensrechtelijke geschillen, zelfs als ze van openbare orde zijn. De overheidsrechtbanken blijven in ieder geval de behoeders van de normen van openbare orde en ze kunnen de beslissing vernietigen als die de openbare orde schendt. Voor de niet-vermogensrechtelijke geschillen daarentegen behoudt het wetsontwerp het criterium van de dading. Voorbeelden van die categorie van geschillen zijn de verzoeken om arbitrage om een erkenning te verkrijgen, onder meer in geval van seksueel misbruik, of inzake de eigendom van namen of merken.

De heer Thierry Giet (PS) wijst erop dat een van de partijen zich tot een rechtbank moet wenden om een beslissing die de openbare orde zou schenden te doen vernietigen. Als geen enkele van de partijen een beroep doet op een rechtbank blijft een beslissing — die nagenoeg een rechterlijke beslissing is — die in strijd is met de openbare orde dus geldig.

De minister herinnert eraan dat zulks ook het geval is voor de overeenkomsten die in strijd zouden zijn met de openbare orde maar die zouden blijven bestaan in de Belgische rechtsruimte ingeval geen enkele partij zich tot een rechtbank wendt. In het geval van de arbitrage mag men anderzijds de openbare macht inschakelen om bij de uitvoering van de beslissing dwang te gebruiken, via een uitvoerbaarverklaring, die precies de inachtneming van de openbare orde zal controleren.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, stelt voor in het ontworpen artikel 1676, § 1, het woord "cause" te vervangen door het woord "différend". Dat lijkt taalkundig correcter. Zij stelt voor in § 6 van het ontworpen artikel 1676 het woord "juridictions" te vervangen door het woord "juges", zodat de tekst beter aansluit bij de Nederlandse versie en bij de andere paragrafen.

De minister geeft aan dat het woord "cause" hetzelfde is als de term die in het Frans wordt gebruikt in de tekst van de Zwitserse arbitragewet die model heeft gestaan voor het wetsontwerp. Zij stelt voor het te behouden terwille van de duidelijkheid. De vervanging van het woord "juridictions" door het woord "juges" in § 6 acht ze volkomen terecht.

*

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 5

La ministre précise que cet article insère un nouvel article 1677 dans le Code judiciaire, qui vise à définir les notions de “tribunal arbitral”, qui désigne un arbitre unique ou plusieurs arbitres; l’expression “communication”; et qui précise au § 2 que le droit des parties de décider d’une question, prévu par une disposition de la sixième partie du Code judiciaire à l’exception de l’article 1710, emporte le droit pour les parties d’autoriser un tiers à décider de cette question, ce qui recouvre notamment les arbitrages institutionnels.

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande si le 1° de l’article 1677, § 1er, en projet, ne devrait pas utiliser l’expression ‘plusieurs arbitres en nombre impair’ afin d’être le plus clair possible. Cela est clarifié d’ailleurs dans d’autres articles du projet de loi (notamment à l’article 14).

La ministre considère que le projet définit suffisamment ce qu’on entend par “plusieurs arbitres” et que cet ajout n’est donc pas nécessaire.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, propose de modifier les termes “liberté” dans la version française et “vrijheid” dans la version néerlandaise, à l’article 1677, § 2, en projet, par respectivement les termes “possibilité” et “mogelijkheid”.

La ministre indique que la version française du texte du projet de loi est basée sur la version française de la loi type sur l’arbitrage commercial international de la Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International (CNUDCI) du 21 juin 1985, qui n’existe pas en néerlandais. Cette loi type utilise les termes “les parties sont libres”. Par souci de cohérence, elle propose donc de maintenir la même terminologie que la loi type de la CNUDCI, tant dans les versions françaises que néerlandaises du projet de loi, ce qui ne modifie pas le sens de la disposition.

*

L’article 5 est adopté à l’unanimité.

Art. 6

La ministre précise que cet article insère un nouvel article 1678 dans le Code judiciaire, qui prévoit certaines dispositions en matière de communications, afin de pallier aux incertitudes juridiques de la législation actuelle.

Art. 5

De minister preciseert dat dit artikel in het Gerechtelijk Wetboek een nieuw artikel 1677 invoegt dat beoogt het begrip “scheidsgerecht”, waarmee één of meer arbiters worden bedoeld, en het woord “mededeling” te omschrijven. Voorts wordt in § 2 van dat artikel aangegeven dat wanneer een bepaling van deel zes van het Gerechtelijk Wetboek, met uitzondering van artikel 1710, de partijen toelaat over een bepaalde erin beoogde aangelegenheid te beslissen, deze vrijheid het recht van de partijen omvat om een derde toe te laten over deze aangelegenheid te beslissen. Dat slaat onder meer op de institutionele arbitrages.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt of in het punt 1° van het ontworpen artikel 1677 niet de uitdrukking “meerdere arbiters in oneven aantal” zou moeten worden gebruikt zodat een en ander zo duidelijk mogelijk is. Dat wordt trouwens verduidelijkt in andere artikelen van het wetsontwerp (onder andere in artikel 14).

Volgens *de minister* geeft het wetsontwerp duidelijk genoeg aan wat men onder “meerdere arbiters” verstaat en is die toevoeging dus onnodig.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, stelt voor in het ontworpen artikel 1677, § 2, de woorden “liberté” en “vrijheid” respectievelijk te vervangen door de woorden “possibilité” en “mogelijkheid”.

De minister wijst erop dat de Franse versie van de tekst van het wetsontwerp gebaseerd is op de Franse versie van de modelwet van 21 juni 1985 inzake internationale handelsarbitrage van de Commissie van de Verenigde Naties voor het Internationaal Handelsrecht (UNCITRAL), die niet bestaat in het Nederlands. In die modelwet wordt de uitdrukking “les parties sont libres” gebruikt. Met het oog op de samenhang stelt zij dus voor dezelfde terminologie te gebruiken als in de modelwet van UNCITRAL, zowel in de Nederlandse als in de Franse versie van het wetsontwerp. Dat verandert niets aan de betekenis van de bepaling.

*

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6

De minister geeft aan dat dit artikel ertoe strekt een nieuw artikel 1678 in het Gerechtelijk Wetboek in te voegen. Bij dat artikel worden enkele bepalingen in verband met de mededeling opgenomen om een einde

Ces dispositions s'inspirent de la loi type de la CNUDCI. Il s'agit d'introduire un concept moderne de moyens de communications disponibles.

M. Christian Brotcorne (cdH) se demande si la notion d'"enquête raisonnable", prévue par l'article 1678, § 1er, al. 2, en projet, n'est pas trop vague. Cette notion ne crée-t-elle pas un risque d'incertitude pouvant mettre à mal la procédure, au cas où une juridiction devait statuer par la suite sur la validité de la procédure d'arbitrage? Dans le droit interne, les huissiers de justice sont amenés à devoir effectuer des vérifications précises, notamment au domicile. Cela a notamment encore été précisé dans le cadre du projet de loi modifiant l'article 2244 du Code civil pour attribuer un effet interruptif de la prescription à la lettre de mise en demeure de l'avocat ou de la personne pouvant ester en justice en vertu de l'article 728, § 3, du Code judiciaire (DOC 53 2386). L'orateur se demande si le projet en discussion est suffisamment précis quant à la manière d'aborder la communication à l'égard de parties qui pourraient changer d'adresse?

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) demande plus d'explications concernant les possibilités de choix prévues par l'article 1678, § 1er, en projet, en matière d'envoi des communications. Comment est-on sûr de communiquer à la bonne adresse électronique d'une personne? Qu'entend-on par les notions d'"établissement principal" et de "résidence", dans ce projet de loi?

L'article 1678, § 2, en projet, mentionne notamment qu'en cas de communication par courrier électronique, le délai est calculé à partir du premier jour qui suit la date indiquée sur l'accusé de réception. Qu'est ce que cela signifie?

Enfin, Mme Van Cauter mentionne, à l'article 1678, § 2, d), en projet, une différence entre le texte français, qui parle de "troisième jour" et le texte néerlandais, qui mentionne "*derde werkdag*". Il lui semble plus correct d'utiliser la notion de "troisième jour ouvrable" dans le texte français afin que les deux versions soient concordantes, et que le délai de communication soit suffisant.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, propose de modifier les termes "à son adresse", à l'article 1678, § 1er, al. 1er, en projet, par "à son domicile", ce qui semble être plus correct d'un point de vue juridique. Par ailleurs, en projet l'article 1678, § 2, c), l'utilise, dans sa version

te maken aan de rechtsonzekerheid die de vigerende wetgeving meebrengt. De modelwet van UNCITRAL geldt daarbij als inspiratiebron. De bedoeling is de beschikbare communicatiemiddelen op een eigentijdse manier in de wetgeving te verwerken.

De heer Christian Brotcorne (cdH) vraagt zich af of het begrip "redelijk onderzoek", waarin het ontworpen artikel 1678, § 1, tweede lid, voorziet, niet te vaag is. Dreigt dat begrip geen onzekerheid mee te brengen, waardoor de procedure in het gedrang kan komen ingeval een rechtscollege zich vervolgens zou moeten uitspreken over de geldigheid van de arbitrageprocedure? Overeenkomstig het intern recht moeten de gerechtsdeurwaarders overgaan tot nauwgezette verificaties, onder meer ten huize. Dat werd meer bepaald nog duidelijk aangegeven in het raam van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 2244 van het Burgerlijk Wetboek teneinde aan de ingebrekestellingsbrief van de advocaat of de persoon die krachtens artikel 728, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek in rechte mag verschijnen, een verjaringsstuitende werking te verlenen (DOC 53 2386). De spreker vraagt zich af of het ter bespreking voorliggende wetsontwerp voldoende duidelijk is aangaande de wijze waarop de mededeling moet verlopen ten aanzien van partijen die mogelijk wijze van adres zijn veranderd.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt nadere uitleg over de keuzemogelijkheden waarin het ontworpen artikel 1678, § 1, voorziet in verband met het verzenden van de mededelingen. Hoe weet men zeker of het elektronisch adres waarop men de mededeling verzendt, wel het juiste is? Wat wordt in dit wetsontwerp precies bedoeld met de begrippen "voornaamste vestiging" en "verblijfplaats"?

Het ontworpen artikel 1678, § 2, voorziet er voorts in dat wanneer de mededeling per elektronische post gebeurt, de termijn ingaat vanaf de eerste dag die volgt op de datum die op het ontvangstbewijs wordt vermeld. Wat betekent dat precies?

Ten slotte ontwaart mevrouw Van Cauter, in het ontworpen artikel 1678, § 2, d), een verschil tussen de Franse tekst, die het heeft over de "derde dag (*troisième jour*)", en de Nederlandse tekst, waar "*derde werkdag*" staat. Het lijkt haar aangewezen in de Franse tekst te spreken van "*troisième jour ouvrable*" om beide teksten met elkaar in overeenstemming te brengen en te voorzien in een voldoende lange mededelingstermijn.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, stelt voor om, in de Franse tekst, in het ontworpen artikel 1678, § 1, eerste lid, de woorden "à son adresse" te vervangen door "à son domicile", wat volgens haar correcter is uit juridisch oogpunt. Voorts worden, in de

néerlandaise, les termes “*bij aangetekende brief*”. Le Conseil d’État, dans son avis rendu à propos du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (DOC 53 2429/001, p. 49-50), suggérait d’utiliser plutôt l’expression “*aangetekende zending*” ou “*aange-tekende postzending*”.

Concernant la notion d’“enquête raisonnable”, la ministre répond que le texte de la loi type de la CNUDCI a été repris littéralement. C’est l’arbitre qui va définir ce qu’il considère comme une “enquête raisonnable”, et ce sera ensuite au juge d’évaluer s’il y a eu effectivement enquête raisonnable ou pas. Si la ministre comprend la remarque considérant cette notion comme assez générale, elle souligne cependant le fait que des moyens permettent de vérifier s’il y a eu enquête raisonnable.

Concernant la remarque sur la nécessité de communiquer à la bonne adresse électronique, la ministre rappelle que toutes les données des parties sont rassemblées au début de la procédure d’arbitrage, afin justement de s’assurer d’une communication optimale tout au long de la procédure. On part du principe qu’un changement d’adresse électronique, par exemple, sera communiqué par la partie concernée.

La ministre est d’accord avec les propositions faites concernant les termes de “troisième jour ouvrable” (à l’article 1678, § 2, d, en projet); ainsi que concernant les termes “à son domicile” (à l’article 1678, § 1er, al. 1er, en projet).

Concernant la date indiquée sur l’accusé de réception en cas de communication électronique, la ministre indique que le projet de loi ne parle pas d’accusé de lecture par le destinataire, que certaines personnes refusent de cocher, mais bien d’accusé de réception que reçoit directement l’expéditeur du courrier électronique lors de l’envoi. La date d’envoi est donc la date indiquée sur l’accusé de réception. Les arbitres devront vérifier les délais sur base de cet accusé.

*

L’article 6 est adopté à l’unanimité.

Art. 7

La ministre précise que cet article insère un nouvel article 1679 dans le Code judiciaire, qui s’inspire de la loi type de la CNUDCI (article 4). Le Code judiciaire ne contient actuellement pas de disposition similaire, à l’exception de l’article 1704, al. 4, et de l’article 1717,

Nederlandse tekst, in het ontworpen artikel 1678, § 2, c), de woorden “*bij aangetekende brief*” gebruikt. In zijn advies over het wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende justitie (DOC 53 2429/001, blz. 49-50) stelt de Raad van State echter voor de term “aangetekende zending” of “aangetekende postzending” te gebruiken.

In verband met het begrip “redelijk onderzoek” antwoordt de minister dat de tekst van de modelwet van UNCITRAL letterlijk werd overgenomen. De arbiter zal bepalen wat hij een “redelijk onderzoek” acht; vervolgens zal de rechter moeten beoordelen of al dan niet een redelijk onderzoek heeft plaatsgehad. De minister begrijpt weliswaar de opmerking dat dit een vrij vaag begrip is, maar wijst er niettemin op dat er middelen bestaan om na te gaan of een redelijk onderzoek heeft plaatsgehad.

Aangaande de opmerking in verband met het juiste elektronisch adres herinnert de minister eraan dat alle gegevens van de partijen bij de aanvang van de arbitrageprocedure worden verzameld, meer bepaald met het oog op een optimale communicatie gedurende de hele procedure. Er wordt uitgegaan van het principe dat een betrokken partij een eventuele wijziging van elektronisch adres zal meedelen.

De minister stemt in met de voorstellen in verband met de woorden “derde werkdag” (ontworpen artikel 1678, § 2, d)), de woorden “à son domicile” (ontworpen artikel 1678, § 1, eerste lid, Franse tekst).

In verband met de datum op het ontvangstbewijs in geval van elektronische mededeling wijst de minister erop dat het wetsontwerp niet spreekt van een — niet altijd aanvaarde — leesbevestiging door de geadresseerde, maar wel van een ontvangstbewijs dat de verzender van het elektronische bericht direct na het verzenden ontvangt. Als verzendingsdatum geldt dus de datum op het ontvangstbewijs. De arbiters moeten de termijnen controleren aan de hand van de datum op het ontvangstbewijs.

*

Artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

Art. 7

De minister geeft aan dat dit artikel ertoe strekt een nieuw artikel 1679, gebaseerd op artikel 4 van de modelwet van UNCITRAL, in het Gerechtelijk Wetboek in te voegen. Het Gerechtelijk Wetboek ontbeert momenteel een dergelijke bepaling, met uitzondering van

§ 4, qui ne concerne que la renonciation au recours en annulation de la sentence arbitrale. L'article 1679 en projet introduit une disposition identique mais sous forme de principe général.

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande ce qu'on entend par l'expression "en temps utile" et comment il faut l'interpréter.

La ministre répond que ce délai est variable selon la situation et dépendra donc de l'appréciation du tribunal arbitral ou des juges judiciaires ensuite. Ce texte est conforme à ce que prévoient les dispositions légales d'autres pays en la matière, et une jurisprudence internationale se crée donc à ce sujet.

*

L'article 7 est adopté à l'unanimité.

Art. 8

La ministre précise que cet article insère un nouvel article 1680 dans le Code judiciaire. La loi type de la CNUDCI (article 6) permet à chaque pays de déterminer quel tribunal est compétent pour la nomination des arbitres, la récusation, la carence, ou l'incapacité d'un arbitre, mais aussi pour le recours contre la décision du tribunal sur sa compétence et pour l'action en annulation de la sentence arbitrale. On peut constater que la situation actuelle en matière de nomination et remplacement des arbitres est efficace. Cependant, des critiques existent actuellement concernant la décision de récusation et la procédure d'action en annulation de la sentence arbitrale. Les procédures en la matière sont très lentes en Belgique, ce qui affaiblit la position de la Belgique dans l'optique d'attirer les arbitrages internationaux dans notre pays. Dans un souci d'efficacité et de rapidité, il faut s'assurer qu'une intervention éventuelle d'un tribunal étatique ne ralentisse pas la procédure d'arbitrage. Ce nouvel article 1680 propose donc de rendre le tribunal de première instance compétent pour la nomination, le remplacement et la récusation des arbitres, statuant comme en référé, et que cette décision ne soit pas susceptible de recours, comme le prévoit l'article 1686 du Code judiciaire actuellement. La décision est cependant susceptible de recours si le tribunal de première instance déclare n'y avoir lieu à nomination. Il n'y a pas de recours possible non plus au cas où le tribunal décide d'impartir un délai à l'arbitre pour rendre sa sentence, ou lorsqu'il prend les mesures nécessaires en vue de l'obtention de la preuve.

artikel 1704, vierde lid, en artikel 1717, § 4, dat slechts betrekking heeft op het afstand doen van de vordering tot nietigverklaring van de arbitrale uitspraak. Het ontworpen artikel 1679 voorziet in een identieke bepaling, maar bij wijze van algemeen beginsel.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt wat onder "ten gepaste tijde" wordt verstaan en hoe dit moet worden geïnterpreteerd.

De minister antwoordt dat dit varieert naargelang de situatie. Het scheidsrecht of vervolgens de justitiële rechters oordelen daarover. Deze tekst is in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van andere landen dienaangaande; er is dus een internationale jurisprudentie in de maak.

*

Artikel 7 wordt eenparig aangenomen.

Art. 8

De minister geeft aan dat dit artikel in het Gerechtelijk Wetboek een nieuw artikel 1680 invoegt. De UNCITRAL-modelwet (artikel 6) laat het aan ieder land over om te bepalen welke rechtbank bevoegd is voor de aanstelling van de arbiters, de wraking, het in gebreke blijven of de onbekwaamheid van een arbiter, maar ook voor de voorziening tegen de beslissing van het scheidsrecht over zijn bevoegdheid en voor de vordering tot vernietiging van de arbitrale uitspraak. Vastgesteld kan worden dat de huidige situatie voldoening schenkt voor de aanstelling en de vervanging van arbiters. Daarentegen is er kritiek op de huidige situatie wat de beslissing tot wraking betreft en wanneer een vordering tot vernietiging wordt ingesteld tegen een arbitrale uitspraak. In die beide gevallen kent België zeer trage procedures, wat ons land aanzienlijk verzwakt bij het aantrekken van internationale arbitrages naar België. Ter wille van de doeltreffendheid en de snelheid moet erop worden toegezien dat een eventueel optreden van de overheidsrechtbank de arbitrageprocedure niet vertraagt. Dit nieuwe artikel 1680 stelt dus voor dat inzake de aanstelling, vervanging en wraking van arbiters de rechtbank van eerste aanleg bevoegd zou zijn, dat die rechtbank zou beslissen zoals in kort geding en dat geen voorziening tegen de beslissing zou openstaan, zoals bepaald wordt door het huidige artikel 1686 van het Gerechtelijk Wetboek. Tegen de beslissing kan wel een voorziening worden ingesteld wanneer de rechtbank van eerste aanleg beslist om geen aanstelling te doen. Voorts is geen enkele voorziening mogelijk wanneer de rechtbank beslist de arbiter een termijn toe te kennen om een uitspraak te vellen, of de nodige maatregelen neemt voor de bewijsverkrijging.

Cet article est donc essentiel pour l'image de l'arbitrage belge à l'étranger, car le choix du lieu de l'arbitrage dépend très souvent de l'efficacité des conditions dans lesquelles l'arbitrage se déroule.

Mme Daphné Dumery (N-VA) se demande pourquoi on n'a pas tenu compte de la remarque du Conseil d'État (DOC 53 2743/001, p. 83) concernant la possibilité pour le tribunal de première instance de nommer l'arbitre sur requête unilatérale présentée par la partie la plus diligente (1680, § 1er, en projet). Ne serait-il pas plus efficace et rapide de nommer l'arbitre sur base d'une procédure contradictoire plutôt que sur base d'une requête unilatérale? Cela pourrait éviter des procédures de récusation par la suite.

M. Stefaan De Clerck (CD&V) se pose la même question. En cas de requête unilatérale, on peut perdre beaucoup de temps si une nomination est contestée par la suite par l'autre partie. Par ailleurs, il demande à la ministre de confirmer que les parties ne sont pas obligées de faire nommer l'arbitre par le tribunal de première instance, mais qu'elles peuvent aussi procéder à la nomination via la procédure *ad hoc*. Par ailleurs, il précise qu'on parle bien du tribunal de première instance ayant son siège au lieu de la Cour d'appel.

M. Christian Brotcorne (cdH) se demande pourquoi on fait une distinction entre la nomination de l'arbitre, pour laquelle le tribunal statue sur requête unilatérale, et le remplacement de l'arbitre, pour lequel le tribunal statue sur citation. Pourquoi ne pas privilégier d'autres modes introductifs comme la requête conjointe ou la requête contradictoire, qui sont peut-être moins onéreuses pour les parties?

La ministre confirme qu'on parle bien du tribunal de première instance ayant son siège au lieu de la Cour d'appel.

Par ailleurs, la ministre est d'avis que la rapidité et l'efficacité de l'arbitrage sont fortement liées. Il faut donc éviter de perdre du temps en devant notamment obtenir un accord des parties pour procéder à la nomination. Il s'agit d'une question technique, et la nomination se fait de cette manière parce qu'une partie ne répond pas à ses obligations et est, dans un grand nombre de cas, de mauvaise foi.

M. Guy Keutgen, expert auprès de la ministre de la Justice, ajoute que le président du tribunal de première instance vérifiera en tous les cas s'il existe une clause d'arbitrage, qui peut donner la possibilité à chaque

Dit artikel is dan ook van wezenlijk belang voor het imago van de arbitrage van ons land in het buitenland. De keuze van de plaats van arbitrage wordt namelijk heel vaak bepaald door de doeltreffendheid van de voorwaarden waarin de arbitrage plaatsvindt.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt waarom geen rekening is gehouden met de opmerking van de Raad van State (DOC 53 2743/001, blz. 83) in verband met de mogelijkheid voor de rechtbank van eerste aanleg om de arbiter te benoemen op eenzijdig verzoekschrift ingediend door de meest gerede partij (ontworpen artikel 1680, § 1). Zou het niet veel efficiënter en sneller zijn de arbiter te benoemen op basis van een procedure op tegenspraak in plaats van op basis van een eenzijdig verzoekschrift? Dat zou latere wrakingsprocedures kunnen voorkomen.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) stelt zich dezelfde vraag. Bij een eenvoudig verzoekschrift bestaat het risico dat veel tijd verloren gaat, als een aanstelling achteraf door de andere partij wordt betwist. Voorts vraagt hij of de minister kan bevestigen dat de partijen niet verplicht zijn de arbiter te laten aanstellen door de rechtbank van eerste aanleg, maar dat dit ook kan via de *ad-hoc* procedure. Hij preciseert dat het wel degelijk gaat om de rechtbank van eerste aanleg die zetelt op de plaats van het hof van beroep.

De heer Christian Brotcorne (cdH) vraagt waarom een onderscheid wordt gemaakt tussen de aanstelling van de arbiter, waarover de rechtbank beslist op eenzijdig verzoekschrift, en de vervanging van de arbiter, waarover de rechtbank beslist na dagvaarding. Waarom is niet gekozen voor andere wijzen van inleiding, zoals het gezamenlijk verzoekschrift of het verzoekschrift op tegenspraak, die voor de partijen misschien minder duur uitvallen?

De minister merkt op dat het inderdaad gaat om de rechtbank van eerste aanleg die zetelt op de plaats van het hof van beroep.

Voorts meent de minister dat de snelheid en de efficiëntie van de arbitrage onderling nauw verbonden zijn. Het is dus zaak te voorkomen dat tijd verloren gaat, bijvoorbeeld doordat de partijen eerst hun akkoord moeten geven alvorens tot een aanstelling kan worden overgegaan. Dit is een technische kwestie; de aanstelling geschiedt op die manier omdat een partij haar verplichtingen niet nakomt en vaak te kwader trouw is.

De heer Guy Keutgen, deskundige bij de minister van Justitie, voegt eraan toe dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in ieder geval zal nagaan of er een arbitrageclausule bestaat, die elke partij de

partie de demander au juge, de manière unilatérale, de nommer un arbitre au cas où l'autre partie n'est pas d'accord pour procéder à une nomination ou ne se manifeste pas.

M. Stefaan De Clerck (CD&V) demande si une partie n'a pas la possibilité, dans ce cas, d'agir de manière contradictoire devant le juge statuant comme en référé. Le juge ne va-t-il pas inviter l'autre partie avant de nommer un arbitre?

M. Guy Keutgen, expert auprès de la ministre de la Justice, précise que ce n'est pas possible: il s'agit d'une procédure se déroulant entièrement de manière unilatérale. Ce n'est d'ailleurs pas différent de la situation actuelle, qui ne pose pas de problème.

Concernant les modes d'introduction, *la ministre* précise que la citation est mentionnée dans toute une série de phases du projet de loi. Cela n'empêche pas que la requête conjointe soit aussi toujours possible, sans que cela ne doive être précisé dans le texte. Concernant la requête contradictoire, on a considéré plus prudent et plus sûr d'utiliser la citation, étant donné qu'il s'agit d'un texte s'appliquant tant aux procédures d'arbitrage national qu'international.

M. Stefaan De Clerck (CD&V) se demande à ce propos comment se fait la sélection des arbitres lors de procédures internationales. Certaines qualifications sont-elles requises? Existe-t-il des listes d'arbitres? Qu'en est-il de la liberté des parties à ce propos?

La ministre répond que le principe est la liberté des parties et du juge. Il existe certaines listes officieuses, mais qui ne sont pas obligatoires. CEPANI par exemple ne dispose d'aucune liste. Il n'y a pas non plus de qualifications requises.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, propose de modifier les termes "*staat geen voorziening open*" dans la version néerlandaise de l'article 1680 en projet par les termes "*kan geen rechtsmiddel worden ingesteld*", ce qui est plus correct d'un point de vue juridique.

La ministre est d'accord avec la proposition.

*

L'article 8 est adopté à l'unanimité.

possibilité biedt de rechter eenzijdig te verzoeken een arbiter aan te stellen ingeval de andere partij niet akkoord gaat met de aanstelling of verstek laat gaan.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) vraagt of een partij in dat geval niet de mogelijkheid heeft te handelen op tegenspraak voor de rechter die zetelt zoals in kort geding. Zal de rechter de andere partij niet uitnodigen alvorens een arbiter aan te stellen?

De heer Guy Keutgen, deskundige bij de minister van Justitie, antwoordt dat dit onmogelijk is: het gaat om een volledig eenzijdige procedure. Die situatie verschilt trouwens in niets van de huidige en die geeft geen problemen.

In verband met de wijzen van inleiding preciseert *de minister* dat de dagvaarding in heel wat fazen van het wetsontwerp wordt vermeld. Dat belet niet dat een gezamenlijk verzoekschrift ook nog altijd mogelijk blijft, zonder dat zulks in de tekst moet worden gepreciseerd. Voor het verzoekschrift op tegenspraak heeft men gemeend dat het voorzichtiger en veiliger is de dagvaarding te gebruiken, aangezien de tekst voor zowel nationale als internationale arbitrageprocedures geldt.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) vraagt zich in verband daarmee af hoe de arbiters worden geselecteerd bij internationale procedures. Zijn bepaalde kwalificaties vereist? Bestaan er lijsten met arbiters? Quid met de vrijheid van de partijen in dat opzicht?

De minister antwoordt dat als principe geldt dat de partijen en de arbiters vrij zijn. Er bestaan een aantal officieuze lijsten, maar die zijn niet verplicht. CEPANI bijvoorbeeld beschikt over geen enkele lijst. Kwalificaties zijn al evenmin vereist.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, stelt voor de woorden "*staat geen voorziening open*" in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 1680 te vervangen door de woorden "*kan geen rechtsmiddel worden ingesteld*", wat uit een juridisch oogpunt juist is.

De minister is het met dat voorstel eens.

*

Artikel 8 wordt eenparig aangenomen.

Art. 9

Cet article vise à insérer, dans la sixième partie du même Code, un chapitre II intitulé “Convention d’arbitrage”.

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L’article 9 est adopté à l’unanimité.

Art. 10

Cet article vise à définir la convention d’arbitrage dans un nouvel article 1681 qui est inséré dans le Chapitre II du même Code inséré par l’article 9.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l’exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 15-16).

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L’article 10 est adopté à l’unanimité.

Art. 11

Cet article vise à insérer un nouvel article 1682 dans le chapitre II du même Code inséré par l’article 9. Il règle la compétence du juge étatique et la possibilité de poursuivre la procédure arbitrale dans le cas où une procédure arbitrale et une procédure devant le juge étatique sont successivement engagées ou *vice versa*.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l’exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 16).

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) demande pourquoi il n’est pas donné suite, dans le projet de loi à l’examen, à l’observation du Conseil d’État selon laquelle la reprise de l’article 8, 2), de la loi type, sans autre motivation, “est de nature à créer des problèmes procéduraux très importants” (DOC 53 2743/001, p. 85-87).

Mme Daphné Dumery (N-VA) souscrit à cette question.

Art. 9

Dit artikel strekt ertoe in het zesde deel van hetzelfde Wetboek een hoofdstuk II luidende “Arbitrageovereenkomst” in te voegen.

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 9 wordt eenparig aangenomen.

Art. 10

Dit artikel strekt ertoe de arbitrageovereenkomst te definiëren in een nieuw artikel 1681 dat in het door artikel 9 ingevoegde hoofdstuk II van hetzelfde Wetboek wordt opgenomen.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 15-16).

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 10 wordt eenparig aangenomen.

Art. 11

Dit artikel strekt ertoe een nieuw artikel 1682 in te voegen in het door artikel 9 ingevoegde hoofdstuk II van hetzelfde Wetboek. Daarin worden de bevoegdheid van de overheidsrechter en de mogelijkheid tot voortzetting van de arbitrale procedure geregeld in het geval er achtereenvolgens een arbitrale procedure en een procedure voor de overheidsrechter worden aangevat of *vice versa*.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 16).

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt waarom in het wetsontwerp geen gevolg werd gegeven aan de opmerking van de Raad van State die opmerkte dat de overname van artikel 8, 2), van de Modelwet, zonder nadere motivering, “tot zeer aanzienlijke procedurele problemen” aanleiding zal geven (DOC 53 2743/001, blz. 85-87).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) sluit zich aan bij deze vraag.

La ministre répond que l'intention est précisément de laisser la procédure d'arbitrage se dérouler et de toujours permettre un contrôle judiciaire *a posteriori* par le pouvoir judiciaire.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, fait observer que dans la version néerlandaise du paragraphe 1er proposé, il manque un mot entre le mot "*geding*" et les mots "*is gemaakt*". Il est proposé d'insérer le mot "*aanhangig*".

La ministre et la *commission* approuvent cette proposition et le texte est adapté en ce sens.

*

L'article 11, ainsi modifié sur le plan légistique, est adopté à l'unanimité.

Art. 12

Cet article vise à insérer un article 1683 dans le chapitre II du même Code inséré par l'article 9. Cet article transpose l'article 9 de la loi type et règle le sort de la convention d'arbitrage si une demande en justice est introduite, avant ou pendant la procédure arbitrale, en vue de l'obtention de mesures provisoires ou conservatoires.

Mme Annemie Turtelboom, ministre la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 16-17).

Pour le reste, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 12 est adopté à l'unanimité.

Art. 13

Cet article visé à insérer un chapitre 3 intitulé "Composition du tribunal arbitral" dans la sixième partie du même Code.

Aucune observation n'est formulée.

*

L'article 13 est adopté à l'unanimité.

Art. 14

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1684 qui règle la fixation du nombre d'arbitres.

De minister antwoordt dat het precies de bedoeling is dat de arbitrageprocedure kan doorgaan en dat er sowieso altijd een rechterlijke controle *a posteriori* door de rechterlijke macht mogelijk is.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, merkt op dat in de Nederlandse versie van de ontworpen paragraaf 1 tussen het woord "*geding*" en de woorden "*is gemaakt*" een woord ontbreekt. Er wordt voorgesteld om het woord "*aanhangig*" in te voegen.

De minister en de *commissie* stemmen hiermee in en de tekst wordt dienovereenkomstig aangepast.

*

Artikel 11, aldus wetgevingstechnisch verbeterd, wordt eenparig aangenomen.

Art. 12

Dit artikel strekt ertoe een nieuw artikel 1683 in te voegen in het door artikel 9 ingevoegde hoofdstuk 2 van hetzelfde Wetboek. Dit artikel zet artikel 9 van de Modelwet om en regelt het lot van de arbitrageovereenkomst indien er voor of tijdens de arbitrageprocedure een gerechtelijke vordering tot het bekomen van voorlopige of bewarende maatregelen wordt ingesteld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 16-17).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 12 wordt eenparig aangenomen.

Art. 13

Dit artikel beoogt de invoeging van een hoofdstuk 3 "Samenstelling van het scheidsgerecht" in het zesde deel van hetzelfde Wetboek.

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 13 wordt eenparig aangenomen.

Art. 14

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1684 waarin de bepaling van het aantal arbiters wordt geregeld.

Mme Annemie Turtelboom, ministre la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 17).

Pour le reste, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 14 est adopté à l'unanimité.

Art. 15

Cet article tend à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1685 réglant la procédure de désignation et de retrait des arbitres ainsi que l'interdiction de principe concernant l'exclusion liée à la nationalité.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 17).

Aucune autre observation n'est formulée.

*

L'article 15 est adopté à l'unanimité.

Art. 16

Cet article tend à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1686 réglant la possibilité de récuser un arbitre ainsi que l'obligation de signaler toute circonstance de nature à soulever des doutes légitimes sur son indépendance ou son impartialité.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 18-19).

Aucune autre observation n'est formulée.

*

L'article 16 est adopté à l'unanimité.

Art. 17

Cet article tend à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1687 réglant la procédure de récusation.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 18).

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 17).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 14 wordt eenparig aangenomen.

Art. 15

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1685 waarin de aanstellingsprocedure en de terugtrekking van de opdracht van de arbiters worden geregeld evenals het principiële verbod tot uitsluiting op grond van nationaliteit.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 17).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 15 wordt eenparig aangenomen.

Art. 16

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1686 waarin de mogelijkheid tot wraking wordt geregeld, evenals de meldingsplicht van alle omstandigheden die gerechtvaardigde twijfels doen rijzen over de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de arbiter.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 18-19).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 16 wordt eenparig aangenomen.

Art. 17

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1687 waarin de wrakingsprocedure wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 18).

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande pourquoi la suspension de la procédure arbitrale n'a pas été prévue lorsqu'une citation a lieu conformément à l'article 1687, § 2, b), en projet. Cette solution aurait tout de même été plus sage, car les intéressés sont aujourd'hui dans l'incertitude à propos du déroulement de la procédure lorsqu'il apparaît que la récusation n'est pas une manœuvre dilatoire et qu'il faut effectivement procéder au retrait de l'arbitre récusé.

La ministre répond que, dans neuf dossiers sur dix, la récusation vise uniquement à ralentir la procédure, ce qui doit absolument être évité. C'est pourquoi aucun effet suspensif n'a été prévu, ce qui est d'ailleurs entièrement en conformité avec l'article 13 de la loi type. Il est cependant souligné que rien n'empêche les arbitres de décider eux-mêmes de suspendre la procédure.

*

L'article 17 est adopté à l'unanimité.

Art. 18

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1688 prévoyant quand il est mis fin prématurément à la mission de l'arbitre.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 21).

M. Christian Brotcorne (cdH) souligne que, dans l'article 1688 en projet, il est question de remplir la mission "dans un délai raisonnable". L'utilisation de cette notion ne peut-elle pas entraîner des retards — notamment lorsque l'on s'adresse au tribunal — qui peuvent nuire à la rapidité et à l'efficacité caractérisant la procédure d'arbitrage?

La ministre réplique que le président du tribunal de première instance peut, en vertu de l'article 1680 en projet du Code judiciaire (voir l'article 8 du projet de loi), obliger les arbitres à rendre leur sentence dans un certain délai.

*

L'article 18 est adopté à l'unanimité.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt waarom er niet werd voorzien in een schorsing van de arbitrageprocedure wanneer er overeenkomstig het ontworpen artikel 1687, § 2, b), een dagvaarding gebeurt. Dat ware toch wijzer geweest, want nu is men in het ongewisse over het verloop van de procedure indien de wraking geen vertragsmanoeuvre blijkt te zijn en er daadwerkelijk moet worden overgegaan tot de terugtrekking van de gewraakte arbiter.

De minister antwoordt dat in negen op de tien dossiers de wraking louter gebeurt om de procedure te vertragen. Dat moet absoluut worden vermeden en daarom werd er — overigens geheel in overeenstemming met artikel 13 van de Modelwet — niet in een schorsende werking voorzien. Wel wordt er op gewezen dat niets belet dat de arbiters zelf beslissen om de procedure op te schorten.

*

Artikel 17 wordt eenparig aangenomen.

Art. 18

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1688 waarin wordt geregeld wanneer de opdracht van de arbiter voortijdig wordt beëindigd.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 21).

De heer Christian Brotcorne (cdH) wijst erop dat in het ontworpen artikel 1688 sprake is van het vervullen van de opdracht "binnen een redelijke termijn". Kan het gebruik van deze notie niet leiden tot vertragingen — met name wanneer men zich tot de rechtbank wendt — die de de arbitrageprocedure kenmerkende snelheid en doeltreffendheid in het gedrang kunnen brengen?

De minister repliceert dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg krachtens het ontworpen artikel 1680 van het Gerechtelijk Wetboek (zie art. 8 van het wetsontwerp) de arbiters kan verplichten om binnen een gestelde termijn uitspraak te doen.

*

Artikel 18 wordt eenparig aangenomen.

Art. 19

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 13, un article 1689 réglant la désignation éventuelle d'arbitres remplaçants.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 21-22).

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 19 est adopté à l'unanimité.

Art. 20

Cet article vise à insérer, dans la sixième partie du même Code, un chapitre IV intitulé "Compétence du tribunal arbitral".

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 20 est adopté à l'unanimité.

Art. 21

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 20, un article 1690 réglant la compétence du tribunal arbitral pour statuer sur sa propre compétence.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 22-23).

Pour le reste, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 21 est adopté à l'unanimité.

Art. 22 à 29

Ces articles visent à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 20, les articles 1691 à 1698 réglant la compétence du tribunal arbitral en ce qui concerne les mesures provisoires ou conservatoires.

Art. 19

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 13 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1689 waarin de eventuele aanstelling van vervangende arbiters wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 21-22).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 19 wordt eenparig aangenomen.

Art. 20

Dit artikel beoogt de invoeging, in het zesde deel van hetzelfde Wetboek, van een hoofdstuk IV "Bevoegdheid van het scheidsgerecht".

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 20 wordt eenparig aangenomen.

Art. 21

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 20 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1690 waarin de beslissingsbevoegdheid van het scheidsgerecht over zijn eigen rechtsmacht wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 22-23).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 21 wordt eenparig aangenomen.

Art. 22 tot 29

Deze artikelen beogen de invoeging, in het door artikel 20 ingevoegde hoofdstuk, van de artikelen 1691 tot 1698 waarin de beslissingsbevoegdheid van het scheidsgerecht inzake het nemen van voorlopige en bewarende maatregelen wordt geregeld.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 23-26).

M. Stefaan De Clerck (CD&V) demande si la compétence du tribunal arbitral de prendre des mesures provisoires ou conservatoires s'ajoute à la compétence des tribunaux de l'ordre judiciaire, même au cas où la convention arbitrale n'a pas exclu la compétence du tribunal arbitral.

La ministre confirme cette interprétation et précise que le juge étatique est même exclusivement compétent en matière de saisie conservatoire.

*

Les articles 22 à 29 sont ensuite successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 30

Cet article vise à insérer, dans la sixième partie du même Code, un chapitre V intitulé "Conduite de la procédure arbitrale".

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 30 est adopté à l'unanimité.

Art. 31

Cet article vise à insérer dans le chapitre inséré par l'article 30 un article 1699 garantissant aux parties qu'elles seront traitées sur un pied d'égalité, accordant à chacune d'elles la possibilité de faire valoir ses droits, moyens et arguments et confirmant le principe du contradictoire.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 26-27).

Aucune autre observation n'est formulée.

*

L'article 31 est adopté à l'unanimité.

Art. 32

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 30, un article 1700 réglant la procédure

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 23-26).

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) vraagt of de bevoegdheid van het scheidsgerecht voor het nemen van bewarende en voorlopige maatregelen bestaat naast de bevoegdheid van de rechtbanken van de rechterlijke macht, zelfs in het geval dat de arbitrale overeenkomst de bevoegdheid van het scheidsgerecht niet heeft uitgesloten.

De minister bevestigt dit en verduidelijkt dat de overheidsrechter zelfs exclusief bevoegd is inzake bewarend beslag.

*

De artikelen 22 tot 29 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 30

Dit artikel beoogt de invoeging, in het zesde deel van hetzelfde Wetboek, van een hoofdstuk V "Arbitrale gedingvoering".

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 30 wordt eenparig aangenomen.

Art. 31

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1699 waarin de gelijke behandeling van de partijen en de mogelijkheid tot het doen gelden van de rechten, middelen en argumenten voor iedere partij, evenals het beginsel van de tegenspraak worden bevestigd.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 26-27).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 31 wordt eenparig aangenomen.

Art. 32

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1700 waarin

applicable et l'admissibilité des moyens de preuve et leur force probante, ainsi que l'appréciation des demandes de vérification d'écritures et l'appréciation de la prétendue fausseté de documents.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 27-28).

Mme Daphné Dumery (N-VA) fait observer que le Conseil d'État a attiré l'attention sur le fait que la procédure de droit commun applicable aux cours et tribunaux de l'ordre judiciaire prévoit la communication au procureur du Roi des jugements rendus en matière de vérification d'écritures ou de faux civil. Le Conseil d'État a suggéré de compléter les dispositions proposées par une réglementation similaire à celle contenue dans les articles 894 et 904 du Code judiciaire. L'intervenante demande pourquoi le gouvernement n'a pas tenu compte de cette suggestion.

La ministre explique que l'article 1700, § 5, proposé est fondé sur le droit français. Ainsi que le précise l'exposé des motifs, il s'agit du reste d'une décision qui porte exclusivement sur la preuve *inter partes*. "Il ne s'agit pas pour l'arbitre de statuer au pénal mais seulement de statuer sur la preuve avec effet uniquement entre les parties" (DOC 53 2443/001, p. 28).

L'arbitre remplit en outre une fonction qui s'inscrit en dehors de l'appareil judiciaire classique et qui, en tant que telle, n'a dès lors pas, et ne doit pas avoir, de contact avec le ministère public. L'arbitre n'est pas un magistrat. Il n'est par conséquent pas indiqué de reprendre le régime des articles 894 et 904 cités ci-dessus.

M. Stefaan De Clerck (CD&V) demande si les arbitres ont le *droit* de transmettre des pièces au procureur du roi s'ils soupçonnent qu'ils sont faux.

La ministre répond que l'arbitre n'est en tout cas pas obligé de le faire. En outre, la procédure arbitrale se caractérise par une certaine dose de confidentialité qui est essentielle pour rendre ce mode de résolution des différends attrayant. Elle souligne que les arbitres attireront certainement, dans ce cas, l'attention des parties sur les problèmes potentiels. La ministre estime toutefois que l'arbitre ne prendra pas lui-même l'initiative d'informer le procureur du Roi. Elle souligne également qu'un contrôle judiciaire *a posteriori* reste toujours possible. Lorsqu'il y a des comportements ou des éléments en cause qui peuvent être qualifiés d'infractions, le juge

de toepasselijke procedure, de toelaatbaarheid van de bewijsmiddelen en hun bewijskracht en de beoordeling van vorderingen tot schriftonderzoek en van de beweerdte valsheid van documenten worden geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 27-28).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) wijst erop dat de Raad van State er de aandacht op heeft gevestigd dat de gemeenrechtelijke procedure voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke macht voorziet in een overzending aan de procureur des Konings van vonnissen inzake schriftonderzoek of valsverklaringen. De Raad van State suggereerde om de ontworpen bepalingen aan te vullen met een regeling die gelijkaardig is aan deze waarin wordt voorzien door de artikelen 894 en 904 van het Gerechtelijk Wetboek. De regering heeft deze suggestie niet gevolgd en de spreekster wenst hiervoor een verklaring.

De minister legt uit dat het ontworpen artikel 1700, § 5, gebaseerd is op het Franse recht. Zoals vermeld in de memorie van toelichting, gaat het trouwens uitsluitend om een beslissing die betrekking heeft op het bewijs *inter partes*. "Het komt niet aan de arbiter toe om een strafrechtelijke beslissing te vellen, maar enkel om te beslissen over het bewijs, uitsluitend met gevolg ten aanzien van de partijen" (DOC 53 2443/001, blz. 28).

Bovendien bekleedt de arbiter een functie die zich buiten het klassieke gerechtelijke apparaat bevindt en die als dusdanig dan ook geen contact heeft/behoort te hebben met het openbaar ministerie. De arbiter is geen magistraat. Het is bijgevolg niet aangewezen om de regeling van de hoger geciteerde artikelen 894 en 904 over te nemen.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) vraagt of de arbiters het *recht* hebben om stukken aan de procureur des Konings te bezorgen indien zij vermoeden dat ze vals zijn.

De minister antwoordt dat de arbiter in elk geval niet verplicht is om zulks te doen. Daarenboven geldt er in de arbitrale procedure een zekere mate van vertrouwelijkheid die essentieel is om deze vorm van geschillenbeslechting aantrekkelijk te maken. Er wordt op gewezen dat de arbiters de partijen in dat geval de partijen zeker zullen wijzen op de potentiële problemen. De minister is echter van oordeel dat de arbiter niet zelf de stap zal zetten om de procureur des Konings op de hoogte te brengen. Zij wijst er ook op dat er nog altijd een rechterlijke controle *a posteriori* mogelijk is. Wanneer er gedragingen of elementen in het geding zijn die mogelijk

étatique devra en tout cas statuer car c'est l'ordre public qui est concerné. Le cas échéant, la décision arbitrale sera annulée.

M. Stefaan De Clerck (CD&V) n'est pas pleinement convaincu par la réponse. Il souligne que de nombreuses catégories professionnelles ont l'obligation légale d'informer les autorités judiciaires si elles sont confrontées à des éléments qui relèvent du champ d'application de la législation anti-blanchiment. Il n'est pas inconcevable que l'arbitre soit également tenu à cette obligation d'informer et qu'il existe d'autres législations qui l'obligent à informer le ministère public de certaines infractions dont il a connaissance. De plus en plus de groupes professionnels qui exercent des fonctions qui peuvent être considérées comme semi-publiques, ont une obligation d'informer.

Il souligne par ailleurs que, dans le cadre des dossiers relatifs aux abus sexuels au sein d'une relation d'autorité (en particulier au sein de l'Église), on part du principe qu'une sorte de procédure alternative de résolution des différends peut être suivie lorsqu'il s'agit de faits prescrits. Autrement dit, il n'est pas possible d'agir ainsi lorsque les faits ne sont pas encore prescrits. *M. De Clerck* demande, dans cette perspective, si un arbitre ne peut statuer d'une manière générale si les faits sur lesquels il doit se prononcer sont (peuvent être) punissables.

La ministre explique que l'arbitre doit examiner au cas par cas si les faits et éléments dont il a connaissance peuvent avoir des répercussions pour une éventuelle procédure pénale. Le cas échéant, il devra suspendre la procédure arbitrale. Ce cas doit toutefois être clairement distingué de l'éventuelle obligation qu'aurait l'arbitre d'informer le procureur du Roi des infractions portées à sa connaissance.

Mme Daphné Dumery (N-VA) se demande par ailleurs si l'arbitre qui a connaissance de faits punissables ne pourrait, dans des cas extrêmes, pas être même considéré comme complice et, en tant que tel, commettre lui aussi un fait répréhensible.

M. Christian Brotcorne (cdH) demande si les arbitres disposent d'un statut spécifique qui les astreint au secret professionnel et qui les empêcherait de divulguer les infractions qu'ils auraient constatées.

La ministre indique qu'un tel statut n'existe pas.

als misdrijven kunnen worden gekwalificeerd, dan zal de overheidsrechter in elk geval hierover moeten oordelen want het betreft hier de openbare orde. Desgevallend zal de arbitrale beslissing worden vernietigd.

De heer Stefaan De Clerck (CD&V) is niet volledig overtuigd door dit antwoord. Hij wijst er op dat heel wat beroepscategorieën de wettelijke verplichting hebben om de gerechtelijke overheden op de hoogte te brengen indien zij geconfronteerd worden met gegevens die onder het toepassingsgebied van de anti-witwaswetgeving vallen. Het is niet ondenkbaar dat de arbiter ook gehouden is tot deze meldingsplicht en dat er andere wetgevingen zijn die hem verplichten om bepaalde misdrijven waarvan hij kennis heeft, te melden aan het openbaar ministerie. Steeds meer beroepsgroepen die functies uitoefenen die als semi-publiek kunnen worden beschouwd, hebben een meldingsplicht.

Bovendien wijst hij erop dat, in het kader van de dossiers in verband met het seksueel misbruik binnen een gezagsrelatie (in het bijzonder binnen de Kerk) men er van uit gaat dat er een soort van alternatieve geschillenbeslechtsingsprocedure kan worden gevolgd wanneer het verjaarde feiten betreft. Dat wil zeggen dat het niet mogelijk is om het te doen wanneer de feiten nog niet verjaard zijn. *De heer De Clerck* wil in het verlengde daarvan weten of een arbiter dan in het algemeen geen uitspraak kan doen indien de feiten waarover hij moet oordelen strafbaar (kunnen) zijn.

De minister legt uit dat de arbiter geval per geval zal moeten nagaan of de feiten en elementen waarmee hij geconfronteerd wordt, repercussies kunnen hebben voor een eventuele strafrechtelijke procedure. Hij zal desgevallend de arbitrale procedure moeten schorsen. Dit geval moet echter duidelijk worden onderscheiden van de eventuele meldingsplicht van misdrijven.

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt zich daarenboven af of de arbiter die kennis heeft van strafbare feiten in extreme gevallen zelfs niet als medeplichtige zou kunnen worden beschouwd en als dusdanig zelf ook een strafbaar feit begaat.

De heer Christian Brotcorne (cdH) wenst te weten of de arbiters een specifiek statuut hebben die hen onderwerpt aan het beroepsgeheim dat zou verhinderen dat vastgestelde misdrijven ter kennis worden gebracht.

De minister ontkent dat er een dergelijke statuut bestaat.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) attire l'attention sur l'article 1676 en projet, du Code judiciaire, qui stipule que seules les causes de nature patrimoniale et les causes de nature non-patrimoniale sur lesquelles il est permis de transiger peuvent faire l'objet d'une procédure arbitrale. Les matières touchant à l'ordre public, telles les infractions, n'entrent certainement pas dans cette catégorie et l'arbitre ne pourra donc certainement pas se prononcer sur celles-ci.

L'intervenante souligne en outre que l'arbitre s'est engagé à préserver la confidentialité et ne peut certainement pas être considéré comme un fonctionnaire au sens de l'article 29 du Code d'instruction criminelle. Il peut certes, comme tout un chacun, relever du champ d'application de l'article 422*bis* du Code pénal (abstention coupable), bien qu'aucun cas d'application concret ne vienne immédiatement à l'esprit de Mme Van Cauter.

La ministre indique qu'elle fournira à la commission une note sur la question qui sera annexée au rapport.

*

L'article 32 est adopté à l'unanimité.

Art. 33 à 36

Ces articles visent à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 30, les articles 1701 à 1705 qui règlent respectivement les matières suivantes: la détermination du lieu de l'arbitrage (article 1701 en projet), la date à laquelle commence l'arbitrage (article 1702 en projet), l'emploi des langues (article 1703 en projet), la fixation des délais dans lesquels les faits, les moyens et les arguments sont énoncés (article 1704 en projet).

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 28-31).

Pour le surplus, aucune observation n'est formulée.

*

Les articles 33 à 36 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 37

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 30, un article 1705 réglant l'éventuelle procédure orale.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) wijst op het ontworpen artikel 1676 van het Gerechtelijk Wetboek waarin wordt bepaald dat slechts vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke geschillen die het voorwerp van een dading kunnen uitmaken, aan een arbitrale procedure kunnen worden onderworpen. Zaken van openbare orde, zoals misdrijven, maken daar zeker geen deel van uit en de arbiter zal er zich dus zeker niet kunnen over uitspreken.

De spreekster benadrukt bovendien dat de arbiter zich tot vertrouwelijkheid heeft verbonden en zeker niet kan worden beschouwd als een ambtenaar in de zin van artikel 29 van het Wetboek van strafvordering. Wel kan hij, net zoals eenieder, onder het toepassingsgebied van artikel 422*bis* van het Strafwetboek (schuldig verzuim) vallen, hoewel mevrouw Van Cauter zich niet onmiddellijk een concreet toepassingsgeval voor de geest kan halen.

De minister zegt toe dat zij over deze kwestie een nota aan de commissie zal bezorgen die als bijlage bij het verslag zal worden gevoegd.

*

Artikel 32 wordt eenparig aangenomen.

Art. 33 tot 36

Deze artikelen beogen de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van de artikelen 1701 tot 1705 waarin respectievelijk de volgende aangelegenheden worden geregeld: de bepaling van de plaats van de arbitrage (ontworpen artikel 1701), de datum waarop de arbitrage aanvangt (ontworpen artikel 1702), het taalgebruik (ontworpen artikel 1703), de bepaling van de termijnen voor de uiteenzetting van de feiten, de middelen en de argumenten (ontworpen artikel 1704).

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz.28-31).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

De artikelen 33 tot 36 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 37

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1705 waarin de eventuele mondelinge behandeling wordt geregeld.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 31-32).

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande comment et par qui “un stade approprié de la procédure arbitrale” peut-il être déterminé en vue d’organiser une procédure orale (cf. l’article 1705, § 1er, proposé, du Code judiciaire).

La ministre répond que l’arbitre est évidemment le mieux placé pour apprécier cette situation. Il est cependant impossible de préciser au préalable à quel moment se situe le stade approprié. Dans certaines affaires, c’est après le premier échange de conclusions, parfois on a besoin de plusieurs échanges. Parfois aussi, une expertise doit être effectuée au préalable.

*

L’article 37 est adopté à l’unanimité.

Art. 38

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 30, un article 1706, qui règle la possibilité de mettre fin à la procédure, de la poursuivre ou de statuer en l’absence de l’une des parties ou de documents qu’elle aurait pu produire.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 32).

Aucune autre observation n’est formulée.

*

L’article 38 est adopté à l’unanimité.

Art. 39

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 30, un article 1707, qui règle la désignation et la récusation d’experts.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 32-33).

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande pourquoi le gouvernement n’a pas suivi la suggestion du Conseil d’État, qui était d’ajouter, dans l’article 1707, § 2, en

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 31-32).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt hoe en door wie kan worden bepaald wat “een geschikt stadium van de arbitrale gedingvoering” is om te voorzien in een mondelinge behandeling (zie het ontworpen artikel 1705, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek).

De minister antwoordt dat de arbiter vanzelfsprekend de beoordelaar bij uitstek is. Het is echter onmogelijk om vooraf te bepalen wanneer men zich in het geschikte stadium bevindt. In sommige zaken is dat nadat er één keer conclusies werden uitgewisseld, soms heeft men meer uitwisselingsrondes nodig. Het valt ook voor dat er eerst een deskundigenonderzoek moet plaatsvinden.

*

Artikel 37 wordt eenparig aangenomen.

Art. 38

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1706 waarin de mogelijkheid tot beëindiging, voortzetting en beslissing zonder deelname van of voorlegging van stukken door een van de partijen worden geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 32).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 38 wordt eenparig aangenomen.

Art. 39

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1707 waarin de aanstelling en wraking van deskundigen worden geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 32-33).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt waarom de regering niet is ingegaan op de suggestie van de Raad van State om in het ontworpen artikel 1707, § 2,

projet, les mots “après présentation de son rapport écrit ou oral”, conformément à l’article 26 de la loi-type.

La ministre explique que l’on ne disposera pas toujours d’un rapport. Il sera également possible de désigner simplement un expert qui sera seulement auditionné, sans plus, c’est-à-dire sans qu’il ait préalablement réalisé une expertise et rédigé un rapport.

*

L’article 39 est adopté à l’unanimité.

Art. 40 et 41

Ces articles visent à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 30, les articles 1708 et 1709, qui règlent les questions suivantes: la prise, par le président du tribunal de première instance, de toutes les mesures nécessaires en vue de l’obtention de preuves (article 1708 en projet) et l’intervention de tiers intéressés dans la procédure arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l’exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 33).

Aucune autre observation n’est formulée.

*

Les articles 40 et 41 sont successivement adoptés à l’unanimité.

Art. 42

Cet article vise à insérer, dans la sixième partie du Code judiciaire, un chapitre IV intitulé “Sentence arbitrale et clôture de la procédure”.

Aucune observation n’est formulée

*

L’article 42 est adopté à l’unanimité.

Art. 43

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 42, un article 1710, qui précise les règles qui sont d’application pour juger sur le fond du différend.

overeenkomstig artikel 26 van de modelwet de woorden “nadat hij zijn verslag schriftelijk of mondeling heeft uiteengezet” toe te voegen.

De minister legt uit dat er niet altijd een verslag voorhanden zal zijn. Het is ook gewoon mogelijk om een deskundige aan te stellen die zonder meer wordt gehoord, dat wil zeggen, zonder dat hij eerst een onderzoek heeft gevoerd en een verslag heeft opgesteld.

*

Artikel 39 wordt eenparig aangenomen.

Art. 40 en 41

Deze artikelen beogen de invoeging, in het door artikel 30 ingevoegde hoofdstuk, van de artikelen 1708 en 1709 waarin de volgende aangelegenheden worden geregeld: het nemen van alle maatregelen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg die nodig zijn voor de bewijsgaring (ontworpen artikel 1708) en de tussenkomst door derde-belanghebbenden in de arbitrale procedure.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 33).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

De artikelen 40 en 41 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 42

Dit artikel beoogt de invoeging in het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek van een hoofdstuk IV “Arbitrale uitspraak en de afsluiting van de procedure”.

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 42 wordt eenparig aangenomen.

Art. 43

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 42 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1710 waarin wordt geregeld welke regels van toepassing zijn voor de beoordeling ten gronde van het geschil.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 33-34).

Mme Daphné Dumery (N-VA) demande ce que signifie la notion d'"amiable compositeur" dans l'article 1710, § 3, proposé, du Code judiciaire.

La ministre répond que cette notion est sexuellement neutre et basée sur la notion connue, en droit néerlandais, de "*goede mannen*" (voir le Code néerlandais de procédure civile, *Nederlandse Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Il s'agit plus précisément de personnes qui, dans les limites définies par la loi, peuvent déroger aux règles en vigueur au motif que l'application de ces règles produirait un résultat inéquitable.

*

L'article 43 est adopté à l'unanimité.

Art. 44

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 42, un article 1711, qui précise les règles régissant la prise de décisions.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, pp. 34-35).

Mme Daphné Dumery (N-VA) fait observer que, dans l'article 1711 en projet, il est question pour la première fois du président du tribunal arbitral. Le rôle ou la fonction de ce président n'est toutefois pas précisé auparavant.

La ministre précise que, lorsque le nombre d'arbitres est impair, il y a un président dont la voix peut être déterminante. Sa fonction ne doit pas être inscrite et réglée en tant que telle dans le Code judiciaire — le président reste un arbitre et n'est pas un magistrat au sens classique du terme.

*

L'article 44 est adopté à l'unanimité.

Art. 45

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 42, un article 1712 réglant l'accord des parties.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 33-34).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt naar de betekenis van de notie "goede personen" in het ontworpen artikel 1710, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek.

De minister antwoordt dat deze notie sekseneutraal is en gebaseerd is op de in het Nederlandse recht gekende notie "goede mannen" (zie het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering). Het gaat meer bepaald om personen die, binnen de wettelijk bepaalde grenzen, kunnen afwijken van de geldende regels omdat de toepassing ervan niet tot een billijk resultaat leidt.

*

Artikel 43 wordt eenparig aangenomen.

Art. 44

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 42 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1711 waarin de regels voor het nemen van beslissingen worden bepaald.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 34-35).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) merkt op dat in het ontworpen artikel 1711 voor het eerst melding wordt gemaakt van de voorzitter van het scheidsgerecht. Nergens eerder wordt echter de rol of functie van deze voorzitter verduidelijkt.

De minister legt uit dat, in het geval dat het aantal arbiters oneven is, er een voorzitter is wiens stem eventueel doorslaggevend is. Zijn functie dient niet als dusdanig in het Gerechtelijk Wetboek te worden opgenomen en geregeld — de voorzitter blijft een arbiter en is geen magistraat in de klassieke zin van de betekenis.

*

Artikel 44 wordt eenparig aangenomen.

Art. 45

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 42 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1712 waarin de arbitrale schikking wordt geregeld.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 2743/001, p. 36).

Pour le surplus, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 45 est adopté à l'unanimité.

Art. 46

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 42, un article 1713 prévoyant les conditions de fond et de forme auxquelles la sentence arbitrale doit répondre.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 2743/001, p. 37-38).

Mme Daphné Dumery (N-VA) s'enquiert des conséquences d'une sentence arbitrale qui ne serait pas rendue par écrit ou pas signée (voir l'article 1713, § 3, proposé, du Code judiciaire). La sentence est-elle nulle dans ce cas?

La ministre précise que la sentence sera toujours rendue par écrit, conformément à l'article 1713, § 3.

*

L'article 46 est adopté à l'unanimité.

Art. 47 et 48

Ces articles tendent à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 42, les articles 1714 et 1715 réglant respectivement les matières suivantes: clôture de la procédure arbitrale (article 1714 en projet du Code judiciaire) et rectification et interprétation de la sentence arbitrale et sentence arbitrale additionnelle (article 1715 en projet du Code judiciaire).

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 38-40).

Aucune autre observation n'est formulée.

*

Les articles 47 et 48 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 36).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 45 wordt eenparig aangenomen.

Art. 46

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 42 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1713 waarin bepaald wordt aan welke inhoudelijke en vormelijke vereisten de arbitrale uitspraak moet voldoen.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 37-38).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) vraagt wat de gevolgen zijn indien de arbitrale uitspraak niet schriftelijk wordt gedaan of niet ondertekend is (zie het ontworpen artikel 1713, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek). Is de uitspraak dan nietig?

De minister verduidelijkt dat de uitspraak altijd schriftelijk zal gedaan worden, overeenkomstig artikel 1713, § 3.

*

Artikel 46 wordt eenparig aangenomen.

Art. 47 en 48

Deze artikelen beogen de invoeging, in het door artikel 42 ingevoegde hoofdstuk, van de artikelen 1714 en 1715 waarin respectievelijke de volgende aangelegenheden worden geregeld: de beëindiging van de arbitrale uitspraak (ontworpen artikel 1714 van het Gerechtelijk Wetboek) en de verbetering, interpretatie en de aanvulling van de arbitrale uitspraak (ontworpen artikel 1715 van het Gerechtelijk Wetboek) worden geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 38-40).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

De artikelen 47 en 48 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 49

Cet article tend à insérer, dans la sixième partie du Code judiciaire, un Chapitre VII intitulé “Recours contre la sentence”.

Aucune observation n’est formulée.

*

L’article 49 est adopté à l’unanimité.

Art. 50

Cet article tend à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 49, un article 1717 réglant la possibilité d’interjeter appel de la sentence arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l’exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 40).

Aucune autre observation n’est formulée.

*

L’article 50 est adopté à l’unanimité.

Art. 51

Cet article tend à insérer, dans le chapitre inséré par l’article 49, un article 1718 réglant la demande d’annulation de la sentence arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l’exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 40-42).

Dans le prolongement des propos qu’elle a tenus au sujet de l’article 46, *Mme Daphné Dumery (N-VA)* indique que l’article 1717, § 3, en projet, du Code judiciaire ne prévoit pas le cas où le tribunal de première instance constaterait que la sentence n’a pas été rendue par écrit ou n’a pas été signée par les arbitres.

La ministre explique que, strictement parlant, il n’y a alors pas de sentence et qu’on ne peut obtenir d’*exequatur*.

M. Christian Brotcorne (cdH) se demande si le fait que la sentence arbitrale ne peut être attaquée que “par voie de citation” devant le tribunal de première instance, (voir l’article 1717, § 2, en projet) exclut que

Art. 49

Dit artikel beoogt de invoeging in het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek van een hoofdstuk 7 “Voorziening tegen de arbitrale uitspraak”.

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 49 wordt eenparig aangenomen.

Art. 50

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 49 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1716 waarin de mogelijkheid tot hoger beroep tegen de arbitrale uitspraak wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 40).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 50 wordt eenparig aangenomen.

Art. 51

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 49 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1717 waarin de vordering tot vernietiging van de arbitrale uitspraak wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 40-42).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) werpt, in het verlengde van wat zij opmerkte onder artikel 46, op dat het ontworpen artikel 1717, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek niet voorziet in de hypothese waarin de rechtbank van eerste aanleg zou vaststellen dat er geen schriftelijke of door de arbiters ondertekende uitspraak is.

De minister legt uit dat er in dat geval strikt genomen geen uitspraak is en dat men geen *exequatur* kan verkrijgen.

De heer Christian Brotcorne (cdH) vraagt zich af of de vermelding dat de arbitrale uitspraak uitsluitend na “dagvaarding” kan worden bestreden voor de rechtbank van eerste aanleg (zie het ontworpen artikel 1717, § 2)

le juge puisse être saisi différemment, par exemple, par voie de requête unilatérale.

La ministre explique que la citation a été inscrite dans le texte pour tenir compte de l'avis du Conseil d'État. Il est toutefois fait observer que cela n'exclut pas que le juge puisse être saisi par voie de requête commune.

M. Christian Brotcorne (cdH) juge ce procédé curieux.

*

L'article 51 est adopté à l'unanimité.

Art. 52

Cet article vise à insérer, dans le chapitre inséré par l'article 49, un article 1718 réglant l'éventuelle exclusion de la possibilité d'un recours en annulation de la sentence arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 42).

Pour le surplus, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 52 est adopté à l'unanimité.

Art. 53

Cet article vise à insérer un Chapitre VIII "Reconnaissance et exécution des sentences arbitrales" dans la sixième partie du Code judiciaire.

Aucune observation n'est formulée.

*

L'article 53 est adopté à l'unanimité.

Art. 54 et 55

Cet article vise à insérer, dans le chapitre VIII inséré par l'article 53, les articles 1719 et 1720, qui règlent respectivement les matières suivantes: l'exécution forcée de la sentence arbitrale et la demande, auprès du

uitsluit dat de zaak op een andere manier voor de rechter kan worden gebracht bv. via een eenzijdig verzoekschrift

De minister legt uit dat de vermelding van de dagvaarding in de tekst werd opgenomen in navolging van het advies van de Raad van State. Er wordt echter op gewezen dat dit geenszins uitsluit dat de zaak voor de rechter wordt gebracht ingevolge een gemeenschappelijk verzoekschrift.

De heer Christian Brotcorne (cdH) vindt dit een merkwaardige werkwijze.

*

Artikel 51 wordt eenparig aangenomen.

Art. 52

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door artikel 49 ingevoegde hoofdstuk, van een artikel 1718 waarin de eventuele uitsluiting van de mogelijkheid van een vordering tot vernietiging van de arbitrale uitspraak wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 42).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 52 wordt eenparig aangenomen.

Art. 53

Dit artikel beoogt de invoeging in het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek van een hoofdstuk VIII "Erkenning en uitvoerbaarverklaring van de arbitrale uitspraken".

Er worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 53 wordt eenparig aangenomen.

Art. 54 en 55

Deze artikelen beogen de invoeging, in het door het artikel 53 ingevoegde hoofdstuk VIII, van de artikelen 1719 en 1720 waarin respectievelijk de volgende aangelegenheden worden geregeld: de gedwongen

tribunal de première instance, de la reconnaissance et de l'exequatur de la sentence arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 42-43).

Pour le reste, aucune observation formulée.

*

Les articles 54 et 55 sont adoptés successivement et à l'unanimité.

Art. 56

Cet article vise à insérer, dans le chapitre VIII inséré par l'article 53, un article 1721 qui fixe les conditions du refus de la reconnaissance et de l'exequatur de la sentence arbitrale.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2473/001, pp. 43-44).

Mme Daphné Dumery (N-VA) et consorts présentent un amendement (n° 1, DOC 53 2743/002) complétant l'article 1721, § 1er, b), en projet. Selon les auteurs, le juge doit refuser la reconnaissance et l'exequatur si la sentence n'a pas été constatée par écrit ou signée.

La ministre renvoie à la réponse qu'elle a donnée à ce propos lors de l'examen de l'article 51.

L'amendement n° 1 est rejeté par 9 voix contre 4.

*

L'article 56 est adopté à l'unanimité.

Art. 57

Cet article vise à insérer un chapitre IX intitulé "Prescription" dans la sixième partie du Code judiciaire.

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 57 est adopté à l'unanimité.

uitvoering van de arbitrale uitspraak en de vordering, bij de rechtbank van eerste aanleg, inzake erkenning en uitvoerbaarverklaring van de arbitrale uitspraak.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 42-43).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

De artikelen 54 en 55 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 56

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door het artikel 53 ingevoegde hoofdstuk VIII, van een artikel 1721 waarin de voorwaarden voor de weigering van de erkenning en uitvoerbaarverklaring van de arbitrale uitspraak worden vastgelegd.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2473/001, blz. 43-44).

Mevrouw Daphné Dumery (N-VA) c.s. dient een amendement 1 (DOC 53 2743/002) in tot aanvulling van het ontworpen artikel 1721, § 1, b). Volgens de indieners moet de rechter de erkenning en de uitvoerbaarverklaring weigeren indien de uitspraak niet schriftelijk is vastgesteld of ondertekend.

De minister verwijst naar het antwoord dat zij dienaangaande gegeven heeft bij de bespreking van artikel 51.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 4.

*

Artikel 56 wordt eenparig aangenomen.

Art. 57

Dit artikel beoogt de invoeging in het zesde deel van het Gerechtelijk Wetboek van een hoofdstuk IX "Verjaring".

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 57 wordt eenparig aangenomen.

Art. 58

Cet article vise à insérer, dans le chapitre IX inséré par l'article 57, un article 1722 réglant la prescription des condamnations prononcées par des sentences.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 44).

Pour le surplus, aucune observation n'est formulée.

*

L'article 58 est adopté à l'unanimité.

Art. 59 et 60

Ces articles règlent respectivement le champ d'application *ratione tempore* et l'entrée en vigueur de la loi.

Mme Annemie Turtelboom, ministre de la Justice, renvoie à l'exposé des motifs (DOC 53 2743/001, p. 44-45).

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente, fait observer que l'article 59 prévoit que la loi s'applique à toutes les procédures qui commencent *après* la date d'entrée en vigueur de la loi, alors que l'exposé des motifs précise qu'elle est applicable aux arbitrages engagés *à la date* d'entrée en vigueur de la loi *ou après celle-ci*.

La ministre confirme la primauté du texte de la loi proposée.

Pour le surplus, aucune observation n'est formulée.

*

Les articles 59 et 60 sont successivement adoptés à l'unanimité.

*

* *

Art. 58

Dit artikel beoogt de invoeging, in het door het artikel 57 ingevoegde hoofdstuk IX, van een artikel 1722 waarin de verjaring van de veroordelingen door arbitrale uitspraken wordt geregeld.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 44).

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

Artikel 58 wordt eenparig aangenomen.

Art. 59 en 60

Deze artikelen regelen respectievelijk het toepassingsgebied *ratione tempore* en de inwerkingtreding van de wet.

Mevrouw Annemie Turtelboom, minister van Justitie, verwijst naar de memorie van toelichting (DOC 53 2743/001, blz. 44-45).

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter, merkt op dat artikel 59 bepaalt dat de wet van toepassing is op alle procedures die werden aangevat *na* de dag van inwerkingtreding van de wet, terwijl de memorie van toelichting meldt dat zij van toepassing is op arbitrages die zijn aangevat *op* of *na* deze dag van inwerkingtreding.

De minister bevestigt dat de ontworpen wettekst voorrang heeft.

Voor het overige worden geen opmerkingen gemaakt.

*

De artikelen 59 en 60 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

*

* *

Le texte a été corrigé sur le plan légistique.

L'ensemble du projet, tel qu'il a été corrigé sur le plan légistique, est adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

La présidente,

Stefaan
DE CLERCK

Kristien
VAN VAERENBERGH

Articles nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): néant.

De tekst werd wetgevingstechnisch verbeterd.

Het geheel van het wetsontwerp, zoals wetgevings-technisch verbeterd, wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Stefaan
DE CLERCK

Kristien
VAN VAERENBERGH

Artikelen die een uitvoeringsbepaling vergen (artikel 78.2, vierde lid, Rgt.): *nihil*.

ANNEXE

Note transmise par la ministre de la Justice

1. À la suite des échanges intervenus au sein de la Commission Justice au sujet de l'article 32 du Projet de loi introduisant un nouvel article 1700 § 5 dans le Code judiciaire, la Ministre a indiqué qu'elle déposerait une note faisant le point sur les questions posées.

Le présent document constitue cette note.

2. L'article 1700 § 5 nouveau permet à l'arbitre de statuer sur la prétendue fausseté de documents. Il reprend une disposition similaire du droit français.

Il importe de préciser, comme le fait l'Exposé des Motifs, que *"Il ne s'agit pas pour l'arbitre de statuer au pénal mais seulement de statuer sur la preuve avec effet uniquement entre les parties à l'arbitrage"*.

S'agissant du document argué de faux, la sentence n'aura d'effet qu'entre les parties, au civil, sur la force probante.

Cela n'empêche bien sûr pas une partie de porter plainte au pénal par ailleurs.

3. De manière générale, il est unanimement admis, d'une part, que les arbitres ne peuvent prononcer de sanction pénale mais que, d'autre part, ceci ne les empêche pas de statuer sur les conséquences civiles d'infractions pénales.

4. En tout état de cause, sous peine de voir leur sentence annulée, les arbitres appliqueront les normes d'ordre public relevantes.

De même, ainsi que le précise l'article 1712 nouveau, ils ne pourront acter l'accord des parties dans une sentence que pour autant que cet accord soit conforme à l'ordre public.

Dans ce cadre, ils ne pourront bien entendu pas donner effet à un contrat entaché d'illégalité.

5. S'agissant de la communication des crimes ou des délits au ministère public, il y a lieu de noter que l'article 29 du Code d'instruction criminelle qui fait obligation de dénoncer les infractions ne s'applique qu'aux autorités publiques qui en ont eu connaissance (M. Franchimont,

BIJLAGE

Nota overgezonden door de minister van Justitie

1. Na de gedachtenwisseling binnen de Commissie voor de Justitie over artikel 32 van het Wetsontwerp tot invoering van een nieuw artikel 1700 § 5 in het Gerechtelijk Wetboek, heeft de Minister aangegeven dat zij een nota zou neerleggen over de gestelde vragen.

Dit document vormt deze nota.

2. Het nieuwe artikel 1700 § 5 laat de arbiter toe te beslissen over de beweerdte valsheid van documenten. Het neemt een gelijkaardige bepaling van het Franse recht over.

Er dient op gewezen, zoals de Memorie van Toelichting doet, dat *"Het komt niet aan de arbiter toe om een strafrechtelijke beslissing te vellen, maar enkel om te beslissen over het bewijs, uitsluitend met gevolg ten aanzien van de partijen in de arbitrage"*.

Voor wat betreft het van valsheid beticht document, zal de arbitrale uitspraak slechts gevolg hebben tussen de partijen op het burgerrechtelijk vlak, inzake de bewijskracht.

Overigens belet dit een partij uiteraard niet om een strafklacht in te dienen.

3. Algemeen wordt unaniem aangenomen dat, enerzijds, de arbiters geen strafsanctie kunnen uitspreken maar dat, anderzijds, dit hen niet belet om te oordelen over de burgerrechtelijke gevolgen van strafrechtelijke misdrijven.

4. In ieder geval, op straffe van vernietiging van hun arbitrale uitspraak, zullen de arbiters de relevante bepalingen van openbare orde toepassen.

Bovendien, zoals wordt beklemtoond in het nieuw artikel 1712, kunnen zij een schikking tussen partijen slechts vaststellen in een arbitrale uitspraak, voor zover deze schikking niet strijdig is met de openbare orde.

In dit verband zullen zij uiteraard geen gevolg kunnen geven aan een overeenkomst die aangetast is door een onwettigheid.

5. Voor wat betreft de melding van misdaden of wanbedrijven aan het openbaar ministerie, kan er op gewezen worden dat artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, dat de verplichting tot aangifte van misdaden of wanbedrijven slechts geldt voor

A. Jacobs et A. Masset, *Manuel de procédure pénale*, Larcier, 2009, p. 258).

Quant aux hypothèses de transmission d'informations dans le cadre de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment et du financement du terrorisme, elles ne visent pas le cas de l'arbitrage en tant que tel.

Ces éléments ne modifient bien sûr en rien le fait rappelé plus haut que les arbitres sont tenus d'appliquer les normes d'ordres public et ne pourront donner effet aux opérations illégales, ni le fait que celles-ci pourront faire l'objet de dénonciations et poursuites pénales par ailleurs.

overheidsinstanties die daar kennis van gekregen hebben (M. Franchimont, A. Jacobs en A. Masset, *Manuel de procédure pénale*, Larcier, 2009, p. 258).

Voor wat betreft ten slotte de hypothesen inzake het melden van informatie in het kader van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, deze slaan niet op het geval van arbitrage als dusdanig.

Deze gegevens veranderen uiteraard niets aan hetgeen reeds hierboven werd aangegeven, namelijk dat arbiters ertoe gehouden zijn de relevante bepalingen van openbare orde toe te passen en dat zij geen gevolg kunnen geven aan onwettige handelingen, en ook niet aan het feit dat deze laatsten overigens het voorwerp kunnen uitmaken van aangiften en strafklachten.